

be. A pártvillongásokat hazafiság váltotta fel. Más volt a helyzet ebben az időben Francoéknál, ahol a felkelés első hónapjaiban a pártok rivalizálása eddig nem tapasztalt méreteket öltött: monarchisták, a fasiszta falang és a hadseregek generálisa egymásután jelentették be hatalmi igényeiket. Közben a háboru egyre kiszélesedett és ma, két év után megállapítható, hogy lendületéből sem vesztett.

Francó Castillában, Andalusiában, és Estramadurában sohasem került olyan helyzetbe, hogy nagyobb arányu ujoncosságot hajtsa végre. A provinciákban ugyanis a parasztság földéhes. A föld egyes nemesei kezén van, a paraszt pedig nem akar, csak saját földjéért fegyvert ragadni. Franco tehát Marokkóból rekrutált és százezer marokkót hozott át Spanyolországba. Ezeket a legexponáltabb helyekre tette. Afrikában a spanyol és francia területek között zárt határ, a felkelők francia-marokkókat is verbuválnak, de két év után immár 6k is megunták és így onnan nem számíthatnak a nemzetiek különösebb ujonckontingensere.

Franconak immár több olaszra van szüksege és mozgósítania kell megbízhatatlan spanyol parasztokat. Az utóbbi betekben a Castellon-Teruel-Sagunto fronton a háboru legvéresebb csatái zajlottak le, mindkét oldalon óriási veszteséggel. Most látszott, hogy Franco embertartaléka nagyon is korlátozott, a kormány még inkább rendelkezik olyan csapatokkal, akiket friss erőben dobhat harcra. A kormánynak ma hétszáz ezer katonája van és azt hiszi, hogy őszig egymillióra fogja fel-fokozni. A kormányhadiseregben pillanattal nyílik körülbelül kilencszáz külföldi szolgál, akik közül mindössze négyezer áll a fronton. Az ugynevezett nemzetközi brigádok légénységi száma hozzávetőleg 36 ezer volt, közben sok ezer elesett, megsebesült, vagy repatriált. A szovjeturoszok hétszázán voltak, ma allg háromszázán vannak.

Francó hozzávetőleges becslés szerint közel tízezer némettel és 80 ezer olaszal rendelkezik. A nemzetközi brigád olyan önkéntesekből áll, akik közül sokan kormányaik határozott tilalma ellenére mentek Spanyolországba, az olaszok és németek ellenben kivétel nélkül olyanok, akiket kormányaik küldöttek.

A nemzetiek felszerelése jóval erősebb, mint a republikánusoké. Olasz és német fegyvereket a felkelés napjától kezdve kaptak Francoék, kitűnő fegyvereket, aminek minősége idővel fokozódott. A köztársaságiak 1936 októberében kapták az első idegen fegyverszállítmányt, tehát három hónappal a háboru kitörése után. A szállítmányokat sokszor tengeralattjárók akadályozták meg, hogy eljussanak rendeltetési helyükre. Emellett olasz bombavetők állandóan fenyegették a köztársasági kikötőket olyképpen, hogy el sem mentek Francohoz, hanem olasz, vagy szardíniai városokban szállottak fel és bombázás után ide is tértek vissza.

Az intervenció tilalom nem sokat használt a spanyol köztársasági kormányok, mert Anglia és Franciaország, a két nemzet, amelynek politikai érdeke lenne támogatni a spanyol kormányt, szigorúan ragaszkodott a megállapodáshoz. Németország és Itália azonban, akik Spanyolországban politikai és gazdasági célokat követnek, nem respektálták az egyezményt és tovább küldték csapataikat és fegyvereiket. Németország és Itália a nyugati kormányok magatartásából arra következtettek, hogy ezeknek nem lesz különös kifogásuk Franco győzelmé ellen és ezért tovább intervénálnak.

A demokratikus hatalmaktól nem követelnek egyebet, főleg Amerika, minthogy a spanyol kormány ellentállását ne fojtják meg. Spanyolország egyszer már tönkretette Napoleont, tönkre tehet győnebbeket is. A spanyol háboru kimenetele nem egészen kétségtelen. 1914 és 1918 között Németország megnyerte a legtöbb

háborut. Franco is megnyerte eddig a legtöbb ütközetet. Kivéve a spanyol nép ragaszkodásának és támogatásának csatáját...

Spanyolország, amely Európa szívéből kissé távol fekszik, másodrendű ország, de a spanyol konfliktusnak gigantikus szerepe van a legtöbb nagyhatalom külpolitikájában, sőt belpolitikájában is. Spa-

nyolország dönti el minisztériumok és államok sorsát. És maga Spanyolország sorsa sem lehet közömbös. Ha Spanyolországban a fasiszta rendszer győzne, ez utmutatás lenne további támadásokra a békés nemzetek ellen. Olasz lapok már pedzik is a jövőnek e kilátásait. A két éves évforduló alkalmából az olasz fasiszta Resto del Callino című ujság írja töb-

bek között: „A csehszlovák kérdés, épp-nyen megoldódik attól a naptól kezdve, amikor demokráciát az ibériai félszigeten, te... Ezen a napon Franciaor... namentén mozgósita... fog másik két ha... melyek az Alpok és huzódik el.”

Megjelent az új közoktatásügyi reform

A gyakorlati szakkiképzés előmozdítását és a tantestületek megfiatalítását szolgálja az új közoktatásügyi reform

Calinescu nemzeti nevelésügyi miniszter nyilatkozata a rendeletéről

Bucuresti, augusztus 6. A Hivatalos Lap mai számában rendeletéről jelent meg az elemi, közép és főiskolai, valamint tanítóképzői oktatás átszervezéséről.

A közoktatás átszervezésével kapcsolatban Armand Calinescu ideiglenes nemzeti nevelésügyi miniszter tegnap este a következő nyilatkozatot adta a sajtó képviselőinek:

— Számos olyan intézkedést tettem ebben a minisztériumban, amelyek hivatva vannak beelőszteni a közoktatást az új rezsim kereteibe és ritmusába. Természetesen a múltban is sokat dolgoztam itt. Elődeim, nagyteintélyi és sok tapasztalat felett rendelkező emberek voltak, akik nagyban hozzájárultak a közoktatás fejlesztéséhez. Ami engem illet, mindenkor jól esett nekem kihangszolyoz-

ni azoknak alkotásait, akik előttem jártak. De természetesen minden kornak meg vannak a maga problémái. Ami nem volt lehetséges egy pártrezsim... a személyes érdekek és szűklátókörű csoportszellem uralt, könnyű megvalósítani ma, amikor szabad a kezünk, nagyvonalúan foghatjuk fel a problémákat és bátran foghatunk hozzá a tevékeny munkához. Melyek voltak a célkitűzéseim? Elsősorban meg akartam változtatni ezen minisztérium hivatalainak légkörét. Valóságos kis kényurak fészkeltek itt be magukat, akik visszaéltek a hatalmukkal. A dolgozók és érdemes tanárok meg-sínyelték ezt a helyzetet. A levelek ezrei, amiket kaptam, a megaláztatottság és meg-könnyebbülés érzését fejezik ki.

gna Maria és Principesa Ileana), Oradea, Satu-Mare, Sibiu, Tg.-Mures, Timisoara, Deva.

Leánygimnáziumok: Aiud, Bala-Mare, Bistrita, Caransebes, Carei, Dej, Fagaras, Gherla, Lugoj, Odorheiu, Oradea, Orasie, Oravita, Resita, Sf. Gheorghe, Sighet, Sighisoara, Timisoara és Turda.

Flugimnáziumok: Abrud, Aiud, Arad, Bala Mare Bistrita, Carei, Ceacova, Diciosanmartin, Gherla, Lipnic, Lugoj, Miercurea Ciuc, Medias, Oradea, Orsova, Pietroscani, Reghin, Salonta, Săileste, Sănicolaul-Mare, Sebes, Sf. Gheorghe, Tg.-Secuiesc, Timisoara és Zalău.

Összesen tehát 229 elméleti kiképzést nyújtó fiu- és leányiskola fog működni az országban. Ebből 97 fiu- és 47 leányliceum, 43 fiu- és 42 leánygimnázium.

Husz középiskolát, amelynek saját helyiségeik vannak, gyakorlati jellegű, mezőgazdasági és ipari szakiskolákká fognak átalakítani.

Tanítóképzők a következő helyiségekben fognak működni: Arad (Confesionala Ortodoxă), Blaj (Confesionala), Caransebes, Cluj, Cristur-Odorhei, Deva, Năsăud (Curs inferior), Oradea (Confesionala Ortodoxă), Tg.-Mures, Sibiu és Timisoara.

Tanítóképzők: Blaj, Cluj, Gherla (Confesionala), Lugoj, Oradea és Sibiu. A blaji és gherlai tanítóképzők csak magasabbfokú kiképzést fognak nyújtani.

Összesen 44 tanítóképző maradt, a többit megszüntették.

A tanítók és tanárok nyugdíjazása Az elemiiskolai tanítókat hivatalból nyugdíjazták 57 éves korukban, vagy 35 betöltött szolgálati év után.

A jövőben a tanfelügyelőket és helyetteseket csak pályázat útján fogják kinevezni. A középiskolai tanárokat 35 éves szolgálat után, vagy 60 éves korban fogják nyugdíjazni. Az egyetemi tanárok nyugdíjkorhatára 65 év, vagy 35 szolgálati év. 62 év a tanárségedek és előadók számára. Kivételt csak a Román Akadémia aktív tagjaival fognak tenni.

Azon diákokat, akik két év alatt nem tettek le egy tanév vizsgáit, törlik az egyetem nyilvántartásából. A szorgalmas diákok számára havi 1500 lejes ösztöndíjakat fognak létesíteni.

A gyakorlati oktatás előnyben részesítése

Gondom volt arra is, hogy a közoktatást az ország számára gazdasági szempontból is célszerű irányba tereljük. Nálunk tul-teng az elméleti oktatás és hiányos a gyakorlati szakkiképzés. Néhány szám megvilá-gíthatja a helyzetet: 97.000 tanulója van az állami elméleti liceumoknak és csak 50.000 a gyakorlati liceumoknak. Ha az előző számhoz hozzáadjuk a magánliceumok tanu-lóit és a magántanulókat is, 140.000-re ke-rekedik ki a teoretikai kiképzésben részesül-ő diákjaink száma.

Ez a megoszlás nem felel meg az ország érdekeinek. Ezért egyrészt emelkedő irány-zatot mutat a tisztviselői pályára igyekvők száma és növekszik az értelmiség munkanélkülisége, másrészt amikor nacionalizálni akarjuk a kereskedelmet és ipart, nem találunk elegendő munkaerőt.

Még kell változtatnunk ezt a megosz-lást és a gyakorlati oktatás fellikerekede-sét kell elősegítenünk. Ezért csak a szűkse-ges teoretikai iskolákat tartjuk meg, össze-sen 230-at, átlagban minden megyében har-mat. Megjegyzem, hogy a háboru előtt csak egy esett minden megyére. A teoretikai li-ceumok jórészt szakiskolákká alakítjuk át. Természetesen átmeneti intézkedéseket tet-tünk, hogy a megszüntetett iskolák tanárai és tanulói ne legyenek kénytelenek más vá-roshoz menni. A továbbműködő iskolákhoz fogjuk őket beosztani.

Célunk tehát az ifjúságot a gyakorlati tanulmányok felé irányítani, aminek fejlődé-sétől függ az ország gazdasági és társadal-mi szükségleteinek kielégítése.

A tantestületek megfiatalítása Harmadsorban a tanerői kar megfiata-lítására törekszünk. Voltaképpen mi a hely-zet? A képesítési vizsgákon több mint 6000 elemiiskolai tanítójelölt vizsgázott sikerrel és több, mint 2000 középiskolai tanárjelölt te-tte le a vizsgát. 8000 fiatalember vár a ki-nevezésre.

Egyesek közülük négy év óta várnak. Ezen fiatal erőknél nincs lehetőségük arra, hogy a közoktatás szolgálatába álljanak. Ezek a felnemhasznált, elkedvetlenedett em-berek, könnyen eshetnek felforgató jellegű áramlatok prédájává. Ezalatt a közoktatás-ban az állások jelentős százalékát olyanok töltik be, akik természetesen a maguk ide-jében szintén jó szolgálatot teljesítettek, de akik ma elavult tudásuk, vagy fizikai fáradt-ságuk miatt már nem tudnak eleget tenni a mai követelményeknek. 60-70 éves kor-ban nem mindenki őrzi meg energia forrásait.

Ezen állapot orvoslása érdekében le-

szállítottuk a nyugdíjkorhatárt és azt a tá-bornokok és magas rangú bíróséval egy-szín-ten állapítottuk meg, tehát senki sem érez-heti magát igazságtalanul mellőzöttnek. Ez-zel betöltve a már üresedésben lévő kated-rákat, mintegy 3000 tanítót és 500 közép-is-kolai tanárt tudunk elhelyezni.

A kinevezéseket, az időrendre való te-kintet nélkül, a képesítési vizsgán elért er-demények alapján fogjuk eszközölni, hogy ez-zel a kiseljejtés biztosítható legyen. Kettős célt követünk ezen az uton: nagyszámu dip-ломát helyezünk el és fiataloságot, friss kultúrát viszünk a közoktatásba.

Ösztöndíjak Hozzá fűzhetem még azt is, hogy az egyetemi ifjúság támogatása érdekében két-ezer ösztöndíjat létesítettünk, amiket az érettségi vizsgák osztályai alapján fogunk kiosztani, főleg az orvosi, állatorvosi, gyógy-szerészi, műegyetemi és mezőgazdasági aka-démiai hallgatók között.

Ime összefoglalva az új intézkedések lényege: 1. A légkör megváltoztatása. 2. A gyakorlati oktatás felé való orientálódás. 3. A tanerői kar megfiatalítása.

Végül intézkedünk abban az irányban is, hogy a felsőelemi, vagy kiegészítő okta-tás kizárólag gyakorlati tanfolyamokból áll-jon. Ezt az oktatást csak a téli hónapokban fogják végezni, hogy a falusi lakosságot segítsék.

A középiskolák — A középiskolai reform értelmében a kö-vetkező helyiségekben fognak működni fiu-liceumok: Alba Iulia, Arad, Băcău, Băiți, Bărlad, Bazargic, Beius, Blaj, Bolgrad, Bot-osani, Brad, Braila, Brasov (Saguna és Mesota), Bucuresti (Sf. Sava, Gh. Lazar, Matei Basarab, Mihai Viteazul, Cantemir Voda, Gh. Sinăil, Spiru Haret, Eminescu, Marele Voevod Mihai, Aurel Vlaicu egyetemi szeminárium), Buftea, Buzău, Călárași, Cămpina, Cămpulung-Moldovenesti, Cămpu-lung-Muscel, Caracal, Caransebes, Cernăuți (Aron Pumnul, Mitropolitul Silvestru és az egyetemi szeminárium), Cetatea-Alba, Chi-sinău (Alec Donici és Russo), Cluj (Bari-țiu, 2-es számú fiuiceum és egyetemi szem-nárium), Constanța, Craiova (Frați Buzesti és Carol I.), Dej, Deva, Dorohoi, Făgăras, Gheorgheni, Lugoj, Năsăud, Odorhei, Ora-dea, Orăștie, Oravița, Satu-Mare, Sighet, Si-biu, Sighisoara, Tg.-Mures, Timisoara (Loga és német liceum), Turda.

Az ókirályságbeli nagyobb városokban is lesznek liceumok.

Leányliceumok az ókirályságon kívül: Al-ba Iulia, Arad, Beius, Blaj, Brasov, Cluj (Re-

A timisoarai nyilvănosságú fiuiceummal és kereskedelmi liceummal kapcsolatos

kóser internátusban

az évi ellátási díj igen mérsékelt mind a két, mind a három, vagy a több ágyas szobákban lakók részére. A fiuiceum I. o. tanuló felvételi vizsgálata szeptember 2-án, fiu kereskedelmi liceum V. oszt. tanuló felvételi vizsgálata szeptember 5-én lesz. Prospektust küld az igazgatóság.

STERN-féle ori. kóser vendéglő Oradeán
 Str. N. Iorga (volt Zöldfa-uca) 19. Országszerte elismert kitűnő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás.
 Transzilvánia vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. Lakodalmakra és bankettekre külön magyterem.

Mit ig Mit kiv

Prága, augusztus 6. zethen ismét a nyugtal koznak és a szemek a Csehország felé, amely Runciman lord látogat san a nemzetközi pol partiját játsszák. Ebben rendkívüli érdeklődésre nyilatkozat, amelyet Krofta, e drámai pillan vákia külügyminisztere rád Henlein, a szudetan

Krofta a

— A mostani időkben legnagyobb gonddal kell — Hiszi, miniszter u Európában bekövetkeztet és tartós lehet? — kér — Az enyhülés rális. lene lennie. Remélünk l És ha alaposan vizsgálju gal meg lehet ez a rem meg vannak ma osztva. egész világon oly annyira megindító egyetlen állan tos a győzelemben. Bizt abban, hogy egy esetlege boru is következményei fát fog jelenteni. Ezér hogy valamely ország a — Csehszlovákia hajl magatartást tanusítani e geinek kérésével szemben

Csehszlovákia lény engedményeket haj

— Lényegbe vágó enge gyunk hajlandók tenni. geinkkel kapcsolatos kérd a kormánytól és a függetk. A körülmények tán, ma a béke fenntartá szesz államok foglalkozna teletesen számot vetünk hártjaink zárt egységbe zágunk integritásának gyetértene a békülken an. Valamennyien a jóin szítéseire vannak elhatá rszág és Anglia, melyek stíngnek a béke ügyén, t ünket ezen az uton. Mi e eesebben követjük tanács két állam a kritikus pi unvaló bizonyítékát szo eklődésnek, amelyet nem günkkel szemben tan emni azon koncessziók ha alkotmányunk demokr országunk integritása le

Milyen engedményeket a kisebbség a kisebbség

— Milyen formát öltene szsiók? — A községek a kerület manyok helyi autonómia egerősítése lesz az első anyok fel lesznek jogosít egük határozzanak egy e ntő kérdésben. Olyan fo t, mint például a közok

A hegyekben — a t En megvédem

Trimer Gummi
BRILLIANT

Allandó kísérője én le

Mit ígér Krofta? Mit kíván Henlein? a szudetanémeteknek

A csehszlovákiai kisebbségek drámai feszültségű kérdése két rendkívül érdekes nyilatkozat tükrében

Prága, augusztus 6. A nemzetközi helyzetben ismét a nyugtalanság jelei mutatkoznak és a szemek aggodóan fordulnak Csehszlovákia felé, amelynek fővárosában Runciman lord látogatásával kapcsolatosan a nemzetközi politikának egy nagy partiját játsszák. Ebben az atmoszférában rendkívüli érdeklődésre tarthat számot a nyilatkozat, amelyet egyrészt Camil Krofta, a drámai pillanatokban Csehszlovákia külügyminisztere, másrészt Konrad Henlein, a szudetanémetek vezére tett

a sajtó képviselői előtt.

Kamil Krofta a történelem tanára az egyetemen. Sápadt intellektuel, arcában a tudós nyugodt tekintete. Szája szélén annak az embernek szórakozott mosolya, aki hivatásánál fogva sétál végig a világ történelmén, ambíciók, szenvedélyek és megvalósításoknak e szerény temetőjén. Íróasztala fölé hajolva, lassan, vontatottan beszél, minden egyes szavát gondosan mérlegelve.

Magyarországgal. Ezért nem akarok most erről a kérdésről beszélni. A mi magyar kisebbségeinknek tudomására hoztam azonban, hogy mindenesetre a németekéhez hasonló statutumot kapnak. Másrészt hozzátéhetem a következőt: Budapesten elismerték, hogy a magyar kisebbséggel szemben tanusított magatartásunk nem volt számukra kedvezőtlen.

A lengyel kormánnyal való kapcsolataink még nem olyan jók, mint ahogyan szeretnők. Reméljük azonban, hogy meg fognak javulni. Meggyőződésünk marad, hogy amint azt Masaryk elnök mondotta, Lengyelországnak és Csehszlovákiának, hogy erőben és függetlenül élhessenek, kölcsönösen szükségük van a másik fél erejére és függetlenségére.

Krofta külügyminiszter nem hisz a háború lehetőségében

— A mostani időkben — mondja — a legnagyobb gonddal kell dolgozni.

— Hisz, miniszter ur, hogy a Közép-Európában bekövetkezett enyhülés reális és tartós lehet? — kérdeztük.

— Az enyhülés reális. Tartósnak is kellene lennie. Reméljük kell, hogy az lesz. És ha alaposan vizsgáljuk a dolgokat, joggal meg lehet ez a reményünk. Az erők meg vannak ma osztva Európában és az egész világon oly annyira, hogy a háborút megindító egyetlen állam sem lehet biztos a győzelemben. Biztos lehet viszont abban, hogy egy esetleges győzelmes háború is következményeiben katasztrófát fog jelenteni. Ezért nem hiszem, hogy valamely országra a háborút kívánják.

— Csehszlovákia hajlandó engedékeny magatartást tanusítani egyes kisebbségeinek kérésével szemben?

Csehszlovákia lényegbe vágó engedményeket hajlandó tenni

Lényegbe vágó engedményeket vagyunk hajlandók tenni. A mi kisebbségeinkkel kapcsolatos kérdések eddig csak a kormányunktól és a Népszövetségtől függtek. A körülmények alakulása folytán, ma a béke fenntartásában érdekelt összes államok foglalkoznak velük. Mi tökéletesen számot vetünk ezzel. Összes pártjaink zárt egységbe tömörültek, országunk integritásának megvédésére és egyetértének a békülékenység politikájában. Valamennyien a jóindulat nagy erősségeire vannak elhatározva. Franciaország és Anglia, melyek hő odaadással állnak a béke ügyén, támogatnak bennünket ezen az uton. Mi annál is későbbben követjük tanácsaikat, minthogy két állam a kritikus pillanatban nyilvánvaló bizonyítékát szolgáltatva az érdekelődésnek, amelyet nemzeti függetlenségünkkel szemben tanusít. Elfogunk tenni azon koncessziók határáig, amelyeket alkotmányunk demokratikus szelleme országunk integritása lehetővé tesz.

Milyen engedményeket kapnak a kisebbségek

— Milyen formát öltenek ezek a koncessziók?

— A községek a kerületek, sőt a tartományok helyi autonómiájának lényeges megerősítése lesz az első lépés. A tartományok fel lesznek jogosítva arra, hogy meg határozzanak egy egész sor önkormányzati kérdésben. Olyan fontos kérdések, mint például a közoktatás, társada-

lombiztosítás, közlekedés, stb. E célból diétákban a kisebbségi elemek saját képviselői lesznek. Ilyen diéta volt már Csehszlovákiában. Semmi sem akadályoz abban, hogy ismét életre hívjuk. Az is megtörténhetik, hogy a diétát két „kuriára”, egy cseh és egy német kuriára osztjuk. Ez az ut, amelyen haladunk. Hajlandók vagyunk tovább engedékenyebbé tenni törvényhozásunkat, a kisebbségek nyelvhasználatának kérdésében is. Vannak azonban egyéb tervek, melyeket nekünk sugalmaztak és amelyek teljesen alkalmazhatatlannak. Így szó volt a szudetanémetek személyi autonómiájáról. Ez olyan rendszert jelentene, amelyben az összes csehszlovákiai németek, bármelyik vidéken is laknának, egy nemzeti szocialista módon szervezett közösséghez tartoznának, egyetlen Führer vezetése alatt, aki teljhatalommal bírna fölöttük: ez a közösség teljes önkormányzati joggal bírna a csehszlovák állam kebelén belül. Nekünk azonban nem lehet egy ilyen totális államunk, a mi demokratikus államunk keretében és nem is kockáztathatjuk meg, hogy bel- és külpolitikánk aképen orientálódjék, ahogyan azt ez az állam az államban diktálná. Szó volt továbbá a szudeta vidékek területi autonómiájáról. Nos, ezeken a vidékeken, a nemzeti szocializmussal szemben álló németekről nem beszélve, a cseh munkások nagy tömege lakik. Természetes, hogy ezekről nem feledkezhetünk meg. Emiatt és más okokból ez a második megoldás éppoly megvalósíthatatlan, mint az első.

Henlein pártja állandóan radikalizálódik

— Gondolja, miniszter ur, hogy a szudetanémetek pártja hajlandó egyezséget kötni?

— A Henlein által vezetett párt sokat változott megalakulása óta. Kezdetben mindig kihangsúlyozta lojalitását Csehszlovákiával szemben. Ujabbban igen radikális magatartást vett fel. Legutóbb viszont úgy látszik kevésbé szélsőséges álláspontot foglal el. Nem beszél például arról az igényeiről, hogy módosításokat kényszerítsen rá Csehszlovákia politikájára. Mi reméljük, hogy előbb-utóbb létrejön az egyezés. Mindenesetre el vagyunk határozva arra, hogy megadjuk a kisebbségeknek a statutumot, amelyet előkészítettünk számukra. Lényeges koncessziókat akarunk nyújtani, bárhogyan is végződne a pártok képviselőivel folytatott megbeszélések.

— Ezek a koncessziók nem jelenthetik Csehszlovákia meggyengülésének kezdetét?

— Gondunk lesz arra, hogy ezt a veszélyt kiküszöböljük.

A magyar és a lengyel kisebbségek ügye

— Érezhető-e valamely javulás a Prága és Budapest közötti kapcsolatokban? — Petrescu Comnen, a kisantant elnöke, fontos tárgyalásokat folytat jelenleg

a német birodalomhoz csatlójanak bennünket és sohasem kértünk népszavazást, bár népünk egyiket és másikat is óhajtotta.

Henleia szerint a szudetanémetek vakon követik vezérüket

Az újságíró megkérdezte Henleintől, bizonyos-e abban, hogy a szudetak vakon hajlandók vállalni a felelősséget, amelyet megegyezés esetén magukra kell vállalniok.

— Azt fogják csinálni, amit én mondom nekik — válaszolta Henlein. — Biznak bennem, mert tudják, hogy miadig szem előtt fogom tartani érdekeiket, szenvedéseiket és közös bajaikat. Azzal vádoltak, hogy törtető vagyok és a diktátor szerepét akarom játszani. Azt hiszi, hogy ez igaz volna? A nép bizik bennem, mert tudja, hogy őszinte vagyok. Senkire sem gyakoroltak nyomást, hogy kövessen engem. Akik ezt tették, szabadon tették. A választások bebizonyították a megszorító intézkedések teljes hiányát. Nálam, az egeri és aschi kerületekben csak a szavazatok 80 százalékát értem el, míg más szavazó körzeteknél, mint Gablonz és Reichenberg, a szavazatok 97-98 százalékát kaptam meg. A szudetak egysége deffenzív, nem támadó jellegű. Nem fordulunk a cseh állam ellen, mint ahogy azt mondják és ha kedvezőtlen körülmények között is, lelkiismeretesen megtettük kötelességeinket. De felemeljük szavunkat a jelenlegi rendszer elnyomása ellen. A mi megegyezésre való óhajunk őszinte, elnyomóink azonban nem akarják ugyanezt. Mint javíthatatlan optimista, szeretném hinni, hogy meg van ez az óhajuk. De a javíthatatlan optimistáknak is szembe kell nézni a valósággal. Eddig egyetlen tényleges bizonyítékát sem adták annak, hogy meg akarnak egyezni. Ugy látom, bizonytalan reményekre támaszkodnak, hogy a koncessziókat kiküszöböljék, de azt hiszem Anglia például semmit sem fog tenni, mielőtt mélyen átgondolta volna. Ha azonban a cseh vezetők el is határoznák magukat az elkerülhetetlen koncessziókra, felmerül a kérdés, képesek lesznek-e arra, hogy kényszerítsék népüket az egység tényleges tiszteltben tartására, miután husz éven át tudatosan ellenük uszítottak.

Henleia is a háború ellen beszél

Konrad Henleinnel a szudetanémet küldöttség Breszlauba való elutazása előtt beszélgettünk az újságíró.

— Ki akarom jelenteni — mondotta Henlein — hogy soha háború nem szolgálhat arra, hogy megoldja a szudetak kérdését, bármily nehézségeket is rejtegetne a jövő. Nem lesz háború mindaddig, amíg csak a mi belső harcainkról lesz szó és a világon semmiért nem fogjuk hagyni, hogy a mi országunkból csatater legyen.

— Én azonban nem lehetek felelős azért, ha őszig nem jönne létre a megegyezés. Az elmúlt telekhez hasonlóan nem tudunk többé elviselni. Láttam a mi szegénységünket? A mi bennem vetett földjeinket? A jövő télen a helyzet még válságosabb lesz. A cseh mozgósításnak a kereskedelemre, iparra és turizmusra gyakorolt katasztrófális hatása után az élet és halál kérdése vetődik most fel. Ezért nem várhatunk többé. Sohasem fogom azonban azt kérni népemtől, hogy fogadjon el illuzórius ígéreket. Ezuttal valóságos, tiszteletes megegyezésnek kell létrejönnie, amely egyik és másik részről is normális engedményeken nyugszik. Ismétlem, hogy sohasem fogunk megcsonkított autonómiát elfogadni. Ezt az elhatározásunkat mindig kinyilvánítottam. A mi előterjesztéseink világosak. A nemzetvédelmet, a pénzügyeket és a politikát meghagyjuk a központi kormány kezében, de az összes többi kérdés megoldása az autonóm nemzetiségeknek kell, hogy átengedessék. Az autonómia kérdése a mi részünkről kompromisszum. Sohasem kértük, hogy

Új járványkórház készül Clujon

Az egészségügyi kampány eredménye

Cluj, augusztus 6. Barițiu Septimiu közegészségügyi vezérfelügyelő dicséretes buzgalommal elhatározta, hogy az ugynevezett clujai járványkórházban uralkodó állapotokat megszünteti és a város jelentőségének és a közegészség követelményeinek megfelelő új járványkórházat fog építtetni. Ugy tervezte, hogy ezt az épületet a Grigorescu-ut elején, az állam tulajdonát képező azon a területen építik fel, ahol a Balneológiai Intézet épületének alapjait már vagy tíz évvel ezelőtt lerakták. Terveihez az egészségügyi minisztérium is hozzájárult, ennek kivételét azonban a környék háztulajdonosai és több egyetemi tanár elgáncsolták, mert meggyőzték az egészségügyi minisztert arról, hogy a járványkórháznak a tervbevetett helyen való felépítése veszedelmet jelent a városra. A kórházból kikerülő bacillusok és baktériumok ugyanis megfertőznék az egész környéket, sőt a Somes egész vizét is. Így a terv anynyiban maradt. A közelmúltban, — amint már hírtl adtuk, — Marinescu ábornok, közegészségügyi miniszter Clujon futó vizsgálatot tartott s ez alkalommal dr Barițiu Septimiu egészségügyi vezérfelügyelő részletesen ismertette a járványkórház felépítésé-

nek ügyét. Jelentette, hogy a klinika igazgatósága hajlandó lenne egy modern járványkórház építésére a klinika területének egy részét erre a célra rendelkezésére bocsátani.

Ugyilátszik, hogy Marinescu tábornok elhatározta a járványkórház kérdésének végleges megoldását. A kérdéssel ugyanis, — melyet a közegészségügyi miniszter is támogat — az egyetemi tanács a közeljövőben fog foglalkozni. Valószínű, hogy az egyetemi tanács a célra való tekintettel a szükséges területet a jelenlegi elkülönítő osztály mellett fogja átengedni és talán már az ősz folyamán megkezdik az új járványkórház felépítését, annál is inkább, mert a közegészségügyi minisztériumnak járványkórházak építésére hetvenmillió lej áll rendelkezésére.

Nehéz székülésben szenvedők, különösen azok, akiknek fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, sipoly, székület — teszik az élet kellemetlenné, béltürelésüket reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel megfelelően elrendezhetik. Kérdezze meg orvosát.

A hegyekben — a tengeren
En megvédem

Allandó kísérője én legyek.

...kérdés, épp...
...ptól kezdve...
...riai felszige...
...napon Fran...
...ntén mozgó...
...g másik két...
...az Alpok és...
...el.”

...az uj

...na), Oradea,
...Tîmisoara,

...Baia-Mare,
...Dej, Făgăraș,
...adea, Orăștie,
...Sighet, Sighi-

...ad, Arad, Baia
...Dicioșanmar-
...reureca Ciuc,
...osani, Reghin,
...-Mare, Sebes,
...Tîmisoara és

...leti kiképzést
...g működni az
...7 leányteleum,

...saját helyi-
...egű, mezőgaz-
...fognak általa-

...helyiségekben
...esionala Orto-
...ransebes, Cluj,
...a (Curs info-
...rtodoxá), Tg.-

...Gherla (Con-
...Sibiu. A blaji
...ak magasabb-
...i.

...radt, a többit

...a nyugdíjazása
...vataból nyug-
...nagy 35 betől-

...t és helyette-
...ják kinevezni.
...6 éves szolgál-
...fogják nyug-
...nyugdíjkorha-
...i év. 62 év a
...mára. Kivételt
...tagjaival fog-

...alatt nem tek-
...az egyetem
...s diákok szá-
...díjakat fognak

...arai

...kereskedel-
...atos

...ban

...kelt mind a
...több ágyas
...hliceum I. o.
...szeptember
...m V. oszt.
...szeptember 5-én
...igazgatóság.

...gyaterem.

Román Nyelvtanfolyam

Ez a címre Gál Zoltán nagysikerű könyvének, amely forradalmi újítást jelent a román nyelvtanítás terén. Ez a hiánypótló mű — melynek első kiadása pár hét leforgása alatt elfogyott — valóban a legjobb időben jelent meg, hiszen manapság, amikor országrészeink románosítása végső kifejezéshez érkezett, a legtöbb embernél létkérdés a román nyelvtudás. Igaz, alig akad Transzilvániában ember, aki ne fogott volna hozzá az államnyelv tanulásához, de rövidebb-hosszabb kísérletezés után abbahagyta a tanulást és magában el is intézte az ügyet azzal, hogy: nehéz a nyelv, sose bíráim megtanulni. A baj oka kizárólag megfelelő tankönyv hiányában rejlett, mert hiszen ha valakinek sikerült megismerkednie a nyelv szellemével, könnyen halad a megkezdett úton: hivatalban, az utcán, kávéházban, vonaton és mindenütt, ahol emberek megfordulnak, hallja a román szót, a füle megszokja a nyelv csengését, megbarátkozik a hangokkal és attól kezdve szinte tudattalanul, automatikusan fejlődik tudása, gazdagodnak ösméretei. Abból a célból, hogy a magyarajku közönség megismerje a román nyelv szellemét és elsajátítsa az alapmereteket, a tanítványok, barátok és ismerősök kérésére megalkototta Gál Zoltán „Román Nyelvtanfolyam” című könyvét. Ez a könyv nem kísérlet, hanem sokéves tapasztalat eredménye. Gál Zoltán nyelvpedagógus vezeti Oradeán a híres és kitűnően bevált Esti Kurzusokat, ahol különböző korú és a különböző társadalmi kategóriákhoz tartozó egyének számára sajátították el a román nyelvet, — ezeknek a kurzusoknak az anyagát fektette írásba és adta ki könyvalakban Gál Zoltán. Nyugodt lelkiismerettel állapíthatjuk meg, hogy Gál Zoltán könyve mellett a román nyelv elsajátítása nem képezhet problémát senki számára, mert a könyv segítségével rövid idő alatt és könnyűszerrel bárki megtanulja a román nyelvet.

A bélben keletkező mérgek által okozott zavaroknál egy-két pohár természetes „Főene József” keserűvíz, gyors és alapos belkerítő hatásánál fogva, gyakran a legjobb szolgálatot teszi. Kérdezze meg orvosát.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

S. M., Arad. Sziveskedjék a következő címre írni: HIAS, Birou de Imigratiune Sighet — Maramures.

Eladók:

TARTÁLYOK: 5-3000 m³ tartalomig ONTOTTVAS-OSZLOVOK: 7" átmérővel, kamantyuval
 GÁZOSZLOVOK: 5"-ig, csőszelvények, szelepek, csapatok, tolattyúk, 5" méterig
 DIESELMOTOR: 200 HP.
 GENERÁTOR, HÁROMFÁZISU: 100 K. V. A. 220 V. 550 P., 80 K. V. A. 550 V. 42-50 P.
 SZIVATTYUK: gőzszivattyúk, transzmissziós szivattyú, turbószivattyúk.
 GŐZKAZÁNOK:
 Tischbeinkazánok 250-260 m² 30-40 m² tübbevívóval.
 GŐZGÉPEK: 160-180, 20, 16, 3 HP.
 VASGERENDÁK: I. U. szögvasak, különböző profilal és hosszban
 VASLEMEZÉK: 4-12 mm. vastagságban és különböző méretekben.
 BORDÁS LEMÉZÉK:
 LÉGKOMPRESSZOROK: gőzzel való dírekt és transzmisszióval való meghajtásra
 AMMONIAKKOMPRESSZOROK 250-300.000 és 60-70.000 caloria óránkénti teljesítménnyel
 SZÜRŐ-PÉRESEK: különböző nagyságban, hidraulikus és kézi elzárással
 RECTIFICÁCIÓS BERENDEZÉS: Heckmann-colonneval.
 OLAJRAFFINÁCIÓ: teljes berendezés
 HORDOGYAR: Teljes berendezés, 100-300 literes fahordók gyártására. Teljesítménye 200 drb. horád 8 órai munkaidő mellett. A gépek külön is eladók.
 HIDMÉRLEG: iparvágány részére, 35 tonnás, Schember sistema, jelző készülékkel.
 Érdeklődők közelebbi adatokért

Fanto S.A.R. de Petrol
 ORSOVA (jud. Severin) vagy TLEAGD (jud. Bihor) céghez forduljanak.

Érdekes újítást

vezetett be a Heinrich szappangyár a SENLASLO toalett- és fertőtlenítő szappan fogyasztói részére. Ugyanis, aki a Senlaslo-szappant csomagoló papírból 12 darabot összegyűjt, az bármelyik szappant árusító üzletben teljesen ingyen kap azokért egy darabot azonos nagyságú Senlaslo-szappant. Ezen újítás által a közönség szélesebb rétegeiben és nagyobb mértékben fogják megismerni a ma már nélkülözhetetlen „Senlaslo-szappant”, amely amellett hogy egyáltalán kellemes illatú piperecska, több kiváló orvostanár egybehangzó szakvéleménye szerint tökéletesen fertőtleníti és annak használata megvédi a fertőző betegségek ellen.

KÖZGAZDASÁG

Uj vasuti fuvardijat állapítottak meg a tüzifára

A CFR vezérigazgatósága a kormánnyal egyetértve új vasuti díjszabást állapított meg a tüzfizáltsálmányok után.
 Így a Bucuresti rendeléssel feladott tüzfiz fuvardija, minimális 10.000 kg-os tételben, július 15-től augusztus 31-ig bezárolag 100-kint számítva a következők:
 10 kilométerig 1 lej,
 11-15 kilométerig 2 lej,
 16-20 kilométerig 3 lej,
 21-30 kilométerig 4 lej,
 31-35 kilométerig 5 lej,
 36-45 kilométerig 6 lej,
 46-50 kilométerig 7 lej,
 51-55 kilométerig 8 lej,
 56-60 kilométerig 9 lej,
 61-70 kilométerig 10 lej,
 71-75 kilométerig 11 lej,
 76-80 kilométerig 12 lej,
 81-90 kilométerig 13 lej,
 91-95 kilométerig 15 lej,
 96-110 kilométerig 15 lej,
 111-135 kilométerig 16 lej.

136-160 kilométerig 17 lej,
 161-185 kilométerig 18 lej,
 186-210 kilométerig 19 lej,
 211-230 kilométerig 20 lej,
 231-260 kilométerig 21 lej,
 261-280 kilométerig 22 lej.
 Minden további husz kilométer után a tarifa egy lejfel növekszik, 650 kilométer távolságig, melynek fuvardija 29 lejre rug.
 Hasonlóképpen a Bucurestinek szánt további 30 ezer tonna tüzfizárt, amelyet ugyanezen időben fognak leszállítani, 551-650 kilométer távolságra is ugyancsak 29 lej számítanak 100 kg.ként.
 További hatvanezer tonna tüzfizánál, amelyet Giurgiu Port és Oltenita Port feladólomásokról fognak szállítani a fővárosnak, még pedig felét a CAPS. felerészét pedig magyárvállalkozók, a 87-es tarifa tételét fogják alkalmazni.
 A fentebbi szállítási kedvezményeket anélkül alkalmazzák, hogy a feladónak, vagy címzettnek akármilyen formát is kellene eszközölnie.

Céhekbe tömörítik a kereskedőket, kisiparosokat és kézműveseket

Az új alkotmánytörvény szellemében, amely az államéletet a korporációs rendre építi fel, rövidesen kezdetét veszi az ipari és kereskedelmi foglalkozásuk szakmai szervezetekbe való tömörítése is. Ujabb bucuresti jelentések szerint az illetékes kormánytényvezők már javában dolgoznak azon a tervvezetén, amely a kereskedők, iparosok és kézművesek számára a régi céhek felelevenítését fogja kötelezően előírni.

Romániában, mint minden európai államban, az elmúlt évszázad első feléig virágzottak a céhek, amelyek az akkori idők gazdasági berendezkedésének megfelelően a többé-kevésbé autonóm városok keretén belül az ipar és kereskedelem ügyeit évszázados kiváltságai alapján szinte teljes hatalommal intézték. Ezek a céhek nem egyszerű szakmai társulatok voltak, hanem oly intézmények, amelyek a város védelmében megfelelő helyet töltöttek be, a városok irányításában előkelő szerephez jutottak és azáltal, hogy a céhrendszer vallási és családi jellegét is kapott, beleszólt a céhtagok mindennapi életébe, ellenőrizte erkölcsi magaviseletüket és gazdasági ténykedésüket is. Az egyes iparos, vagy kereskedő szerves részét képezte a céhek, melynek keretein kívül foglalkozását nem űzhette, munkát nem vállalhatott, sőt városi polgár mivoltát is elveszthette.

A céhrendszer pontosan megállapította az egyes foglalkozásbeliek, valamint a mester és alkalmazottja közötti jogi, gazdasági és társadalmi viszonyt és kapcsolatokat. A céh örökösödött afelett, hogy az előállított, vagy forgalomba hozott áru mindenben megfelelően a kívánalmaknak, szabályozta a céhbeliek hasznát, jövedelmét, a piac egymás közötti felosztását, kizárta a céhtagok között a versenyt s

gondoskodott egyben arról is, hogy akit egyszer a céhek felvettek, annak megélhetése biztosítva legyen.

Az az intézkedés, amelyet a kormány most készít elő, s amely, mint mondtunk, a céhrendszer visszaállítását fogja jelenteni, a kereskedelmi és ipari szakmák megszervezésében szintén helyet ad ennek a régi családi és normális kapcsolatoknak s egyben a céhet a kereskedelmi és ipari élet szabályozójául fogja tekinteni, amelynek feladata lesz a túlzott verseny kikapcsolása. Természetesen, az új céhek alkalmazkodni fognak a megváltozott idők megváltozott viszonyaihoz is, noha határozzon zottan abba a tradicionális talajba fogják gyökerüket eresztetni, amelyből a román céhek évszázadokon keresztül táplálkoztak.

Romániában a céhek, mint szakmai és erkölcsi testületek, 1873 június 27-én szűntek meg hivatalosan, a Lascar Catargi kormány utasítására. Ezt a kormányintézkedést az akkori konzervatív sajtó, Mihail Eminescuval, a híres román költővel az élén, erősen támada és a céhek megszüntetésének tulajdonította, hogy a román gazdasági életben az idegenek nagyobb teret hódítottak.

Az a törekvés, amely most a céhek visszaállítását jelenti, hivatkozik is arra, hogy Mihail Eminescu szellemében kell, több mint hatvan év elteltével a céhrendszer visszaállítását elhatározzunk s ennek a céhrendszernek megadni ugyanazt az erkölcsi tartalmat, amely a középkoron át, egész a múlt század végéig, jellemezte.

HEREDÉTES AZ ÜZLET LEIKÉ:
 BERENDEZÉS AZ UJ KELEBTBEN

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, augusztus 7.

Bucuresti. 8.30: Torna, hírek, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 9.55: Isteniszületet közvetítése. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny közvetítése. Közben sporthírek. 15.10: Vidám egyveleg. 10.17: Délutáni hangverseny. Hírek. 20.35: Román népdalok. 21.10: Zongorahangverseny. 23.15: Lemezek.

Jeruzsálem. Délután 5.30: Pontos idő, hírek. A héber nevelés alapelvei. 8: Chasid tiseo-bóvi dalok. 8.50: Heti jelentés az ország importjáról. 9: Pontos idő, időjárás, hírek. 10: Az angol műsorban szalonzene.

Budapest I. 13.30: Zenekar. 15: Hanglemezek. 16.45: Cigányzenekar. 18: Zongora. 13.30: Előadás, hanglemezekkel. 19.50: Szalonzenekar. 21: Sport. 21.10: Rádiójáték. 23.10: Jazz-háromas. 23.50: Honvédszenekar.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Szofia. 20.30: Lemezek.
 Prága. 20.20: Könnyű zene.
 Lyon Ptt. 21.10: Hangverseny.

Hétfő, augusztus 8.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben sporthírek. 13.25: Gramofonlemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 19.17: Gramofonlemezek. 20.45: Felolvasás. 21: Mandolinhármás. 21.35: Gramofonlemezek (kamarazene).

Jeruzsálem. Délután 5.30: Pontos idő, hírek. 8: Dr. David Guttman előadása. J. Kaufmannról. 8.20: Előadás. 8.45: A földművesek oktatása. 9: Pontos idő, időjárás, hírek. 9.40: Az angol műsor keretében koncert.

Budapest. 7.45: Torna, utána gramofon. 13.05: Zongora hegedűkísérettel. 14.30: Szimfonikus zenekar. 18: Cigányzenekar. 19.30: Hanglemezek. 21.10: „Turandot”.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Szofia. 20.45: Szimfonikus hangverseny.
 Belgrád. 21: Operaközvetítés lemezről.
 Prága. 21.05: Dvorzsák szerzemények.
 Luxemburg. 23.05: Romantikus zene (Weber, Schubert, Mendelssohn, stb. lemezek.)

Kedd, augusztus 9.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben sporthírek. Hírek. Előadás. 19.17: Gramofonlemezek (Frank Cézár művel). 21.45: Szimfonikus hangverseny lemezről. 22.45: Hangverseny egy tereméből. 23.45: Hírek angolul. Közlemények.

Jeruzsálem. Délután 5.30: Pontos idő, hírek. Az angol nevelés alapelvei. 8: Slomo Zernach előadása a dolgozó Palesztináról. 8.20: Krein-koncert. E. J. Lewenson vezényletével. 8.50: Előadás a földművelés köréből. 9: Pontos idő, időjárás, hírek. 9.30: Az angol program keretében kamarazene.

Budapest I. 7.45: Torna, utána gramofon. 13.05: Hanglemezek. Hírek. 14.30: Cigányzenekar. 19.35: Hárfa. 20.30: Magyar néptán. 21.30: Székely mesék. 22: Hírek. 22.20: Zongora. 23: A rádió szalonzenekara. 0.10: Jazz.

Paris Ptt. 21.15: Lemezek.
 Prága. 21.55: Cseh filharmonikusok.
 Luxemburg. 22: Wagner: Tannhäuser című operája.

— A kisiparosok sighthoari kongresszusa. A romániai kisiparosok augusztus 28-29-én sighthoari országos kongresszusának előkészítő bizottsága felhívja a Cluj, Turda, Alba, Bihor és Maramures megyei, esetleg más megyében lakó munkaadó kisiparosokat, akár meg vannak szervezve céhekbe, szaktestületekben, vagy sem, és felhívja ezen szaktestületeket is, hogy vitassák meg az összes kisiparosok egyetlen szervezetbe való összefogásának szervezeti és vezetési formájának kérdését, válasszanak városonként és szakmánként delegátusokat és közzöljék a delegátusok nevét a legrövidebb időn belül a következő címre: Dumitru Ciumburdeanu Cluj, Calea Reg. Ferdinand 132. A delegátusoknak írásos meghatalmazást kell felmutatni a csoporttól, amelyet képviselnek. Sighthoara üdülőhely lévén, 50 százalékos vasuti kedvezményvel lehet odautazni, vagyis az oda váltott egész jegy a visszautazásra is érvényes.

VASARNAP, 1938. AUGUSZTUS 7.
 Amecika
 a ma
 Párizs, augusztus 7.
 New York
 eztek, egyik big
 etésnél fiatal, na
 zentáros abiak
 heti bért, de a
 ndomására adta,
 két mulva az ucc
 — Mit tettem?
 — Mondtak? —
 A pénztáros vá
 — Tölem kérde
 adom a borítéko
 Néhány perc, a
 van az építés vez
 — Hát nem do
 A munkavezető
 — Sőt, nagyoz
 fiatal munkás kö
 hall bocsátanunk.
 A tulajdonos óha
 — A tulajdon
 — Nos, igen.
 vásárolták és ig
 kerültünk. Az u
 jart és a munk
 dag ember, Hen
 A fiatal munk
 pillanatban min
 ért került az uc
 harc a kenyérér
 te:
 — Ismerem.
 Két e
 Es így ment
 a fiatal Henry
 az öreg Henry
 dalatot, kidobát
 voltak? Koránt
 seny folyt le a
 ősen egyenlőt
 bernél volt az
 — az öregnél
 vagona két iz
 néhány száz ne
 a győztes, nem
 A fiatal Mor
 hogy neki sem
 hoz. Még anny
 ni, amennyit a
 volt az ideálja
 apja, a maga
 Ezért 18 éves
 nagyobb vagy
 ta a szülői há
 elvet hajozó
 kat lehet szer
 Henry Morg
 már sokat ált
 mondogta, —
 munkával nem
 ret keresni se
 keseredett har
 pénzt, hogy fi
 győztes. Embe
 fiatal Henry
 nyomban kido
 napon megtér
 szacsalja a C
 pénzszerénye
 jében volt a
 thaué.
 Henryt, a
 fegség. A je
 azt a két M
 fuszt kapott,
 nyedten eset
 munkára a
 — Az éhségtől
 rosi negyed
 tért, egy sz
 homlokát: a
 Morgentha
 apja furdón
 a helyét, ah
 West elég k
 én be lehet
 tassa a meg
 látóhelyein,
 fedezte vol
 vaserődbe, a
 elment, az
 tak, amiko
 nézett.
 — S mo
 A fiatal
 földműves
 hektár föld
 aléggé elh

FOR

7.

reggeli hang-
csok. 9.55:
időjelzés, idő-
vizátlásjelen-
közvetítése.
Vidám egy-
arseny. Hírek.
Zongorahang-

ontos idő, hi-
8: Chaszid
elentés az or-
idő, időjárás,
szalózene.

15: Hangleme-
18: Zongora.
el. 19.50: Sza-
0: Rádiójáték.
nyvédzenekar.

műsorból:

ny.

8.

torna, rádióhir-
háztartási orvosi
járás, kulturális
13.10: Déli
13.25: Gra-
időjárásjelentés,
lemezek. 20.45:
21.35: Gra-

Pontos idő, hi-
ann előadása J.
8.45: A földmü-
bő, időjárás, hi-
keretében kon-

utána gramofon.
tel. 14.30: Szim-
zenekar. 19.30:
bot".

műsorból:

hangverseny.
tés lemezekről
zeremények.
tikus zene (We-
stb. lemezek.)

9.

torna, rádióhir-
háztartási orvosi
járás, kulturális
és. 13.10: Déli
Hírek. Elő-
13.25: Franck Cé-
fónikus hangver-
gverseny egy ét-
tul. Közlemények.

Pontos idő, hi-
belvel. 8: Slomo
zó Palesztináról.
Lewenson vezény-
művelés köréből.
13.30: Az an-
arazene.

utána gramofon.
14.30: Cigányze-
Magyar nótaest.
Hírek. 22.20: Zon-
kara. 0.10: Jazz.

armónikusok.

Tannhäuser ci-

arai kongresszusa-

gusztus 28—29-iki
gresszusának elő-
ja a Cluj, Turda,
megyei, esetleg
kaadó kisparoso-
vezerve céhekbe,
n, és felhívja ezen
vitassák meg az
szervezetbe való
és vezetési for-
tanak városokként
kat és közzölik a
videbb időn belül
tru Ciumbudeanu
132. A delegátu-
azást kell felmu-
yet képviselnek
én, 50 százalékos
odautazni, vagyis
a visszautazásra

Amerika pénzügyi diktátorának útja a malterheveréstől a pénzügy-miniszteri székhöz

Morgenthau fejessalátáján mulott Amerika mai fellendülése

Párizs, augusztus 6. Evtizedekkel ezelőtt, amikor Newyork mammutépületeit építeni kezdték, egyik blokkház építésénél a bérfiatal, napbarnított munkás ment a pénztáros ablaka elé. Borítékban kapta meg a betét bért, de a borítékban levő zöld szalag felmérésére adta, hogy felmondtak neki, egy év múlva az uccán van.

— Mit tettem? Mi a panaszuk reám, hogy felmondtak? — kérde a fiatal amerikai.

A pénztáros vállat vont.

— Tölem kérde? Én mindenkinek úgy adom a borítékot, ahogy kapom.

Néhány perc, a fiatal munkás már fenn áll az építés vezetőjénél.

— Hát nem dolgoztam, mi bajuk velem?

— A munkavezető jóindulatulag felelt: — Sőt, nagyon szépen dolgozott. Ötven óra munkás közül Ön a legjobb. Sajnos, el kell bocsátanunk. Magam sem értem, de ez a tulajdonos óhaja.

— A tulajdonos?

— Nos, igen. A félig kész épület megvásárolták és így én is, én is új főnök alá kerülünk. Az új tulajdonos a napokban itt állt és a munkások listáját kérte. Duszgáz ember, Henry Morgenthau, ismeri?

A fiatal munkás lenézett a földre, ebben a pillanatban mindent értett. Tudta, hogy miért került az uccára, tudta, hogy minden árc a kenyérért hiábavaló. Csendesesen felelt:

— Ismerem. Az apám...

Két erős kar a milliókkal harcol

Es így ment ez minden munkahelyen. Ha a fiatal Henry Morgenthau munkát vállalt, az öreg Henry Morgenthau megvette a vállalatot, kidobatta a fiát. Halálos ellenségek voltak? Korántsem. Egy amerikai izü verseny folyt le a fiu és apa között — meglehetősen egyenlőtlen fegyverekkel. A fiatalembernél volt az ifjuság ereje és munkakedve, — az öregnél a dollármilliók. A fiatalember vagyona két izmos karja volt — az öregé hányaszáz newyorki ingatlan. Hogy ki lett a győztes, nem nehéz kitalálni.

A fiatal Morgenthau azt vette az eszébe, hogy neki semmi köze nincs az apja millióihoz. Még annyit sem akart apjától elfogadni, amennyit az iskoláztatására adott. Az volt az ideálja, hogy lent kezdje, ahol az apja, a maga erejéből legyen milliomos. Ezért 18 éves korában Newyork egyik legnagyobb vagyonának várományosa ott hagyta a szülői házat és azt a lehetetlenül naiv elvet hangoztatta, hogy munkával milliókat lehet szerezni.

Henry Morgenthau senior ezzel szemben sokat lát és sokat tapasztalt. Well — mondotta, — menj, de meg fogod látni, hogy munkával nem szereznél, hanem még kenyeret keresni sem lehet. A két axioma vitta elbeszeregett harcot. Az öreg nem sajnálta a pénzt, hogy fiát gyakorlati eszközökkel meggyőzze. Emberei hamar megtudták, hogy a fiatal Henry hol dolgozik, az öreg Henry nyomában kidobatta. És várt, várt, hogy egy napon megtörik a gyerek és az éhség visszacsúsza a Citybe, azok közé a hatalmas pénzszekrények közé, amelyeknek vaserődjében volt a pénz, a két maktacs Margenthaué.

A „tékozló” fiu megtérése

Henryt, a fiut, valóban megtörte egy betegség. A játszma veszélyesebb volt, mint azt a két Morgenthau gondolta. A fiu tízfuszot kapott, legyengült, a két izmos kar erőtlen esett alá és sehoh sem vették fel munkára a kitéhezett, vézna fiatalembert. Az éhségtől félholtan szedték föl egy külvárosi negyedben és amikor ismét öntudatához tért, egy szakállas, jóságos ember csókoltá homlokát: a nagy ellenfél, az apja.

Morgenthau hallani sem akart arról, hogy apja fürdőhelyre küldje és önmaga jelölje ki a helyet, ahol kipihenheti magát. A Far West elég közel van Newyorkhoz. A hét végen be lehet jönni, hogy a milliomos fiu folyóparton, ahol atyja minden passzióját felelte volna. Hat hónapig nem ment el a vaserődbe, atyja irodájába és amikor először elment, az öreg Morgenthau szemel ragyogott, amikor a barna, erős, gyönyörű fiára nézett.

— S most, remélem, ennek is vége!
A fiatalember azonban kijelentette, hogy földműves akar maradni. Atyja hatszáz hektár földet vásárolt a Hudson-tó partján, előlégg elhanyagolt földet, amelyből eddig

egyetlen tulajdonos sem tudott hasznot ki-sajtolni. Morgenthau a nagy földbirtokot termővé tette, mintgazdasággá emelte. Alig volt a birtokon néhány évig, amikor már saját autói rohantak be reggelenként Newyorkba, tojással, tejjel, vajjal, zöldséggel. Morgenthau élelmicikkei jók és kereset-tek lettek. És alig volt 25 éves, már gyűlt a pénz ezer és százezer dollárok, új Morgenthau-erőd épült a Hudsonnál, amelynek kin-csei már-már az öreg Morgenthau vagyona-val vetekedtek.

Igy kezdte, így indult meg az az ember, aki ma Párizsan tárgyal és azt írják, hogy odautazása van olyan jelentős, mint az an-gol királyi pár látogatása volt. Morgenthau nemcsak pénzügyi államtitkára az USA-nak, hanem Roosevelt legmeghittebb barátja, aki Amerika gazdaságpolitikáját éppen olyan vasakarattal valósította meg, mint amellyel felvette a harcot az öreg Henry Morgenthauval szemben. Hogyan lett Amerika pénzügyi diktátora a hdsontavi farmer?

Egy farmer elmegy a másikkhoz
Egy napon Morgenthauhoz ájtott a szomszédja, Franklin Roosevelt, aki éppen olyan visszavonultan gazdálkodott farmján és még híresebb atyának volt a fia, mint Hen-ry Morgenthau. A híres Teodor Roosevelt fiának első kérdése ez volt későbbi barát-jához:
— Hogy van az szomszéd, hogy az ön fejessalátái kétszer olyan nagyok, mint az enyének, holott ott veszem a magot, ahol ön, éppen úgy vgyázok a munkásokra és mégis...
— Nem tudom magam sem, hogy miért,

csak azt mondhatom, hogy a gazdának sze-retni kell a földet és attól nem szabad elvál-nia. Látja, én kiinn lakom nyáron a földön, a házba a lábomat sem teszem és amikor elal-vás előtt fülemet ráteszem a földre, érzem, hogyan lélegzik a talaj, hogy serked a mag... Szeretni kell a földet!

Roosevelt hallgatott és valamit érthetett ebből a beszédből, legalább azontul tudott ő is azonos fejes salátákat szállítani Newyork-ba, mint Morgenthau. És ez első találkozás-nak még egy eredménye volt. Roosevelt egy elválaszthatatlan barátot szerzett, azt az embert, akire az ország pénzügyeit később rábízta.

Ha ez a barátság Morgenthauval nem fej-lődött volna ki — Roosevelt ma nem lenne az USA elnöke. Morgenthau volt az, aki a „szomszéd farmert” feirázta közömbösség-ből, ambíciót öntött belé.
— Elnökké kell lenned és méltóvá ahhoz a névhez, amelyet örököltél.
Morgenthau ösztönzésére vállalta Roose-velt Newyork polgármesterségét, ami mindig

ugródeszka volta a Fehér Hához. Öt év előtt Morgenthau volt Roosevelt legjelkeesebb kortese és csak akkor hagyta el farmját. A két zöldségtermelő meghódította az Egyesült Államokat de Morgenthau egy ideig nem vállalt tisztséget és az maradt, ami Wilson számára az atyja volt: az elnök barátja.

Közben sokat tanult. Pétolni kellett azt az elméleti ismeretet, amelynek megszerzését a malterhordás és téglarakás közt elmulasz-tott. A gazdasági tudományok elsajátításá-ban kipróbált öreg mestere volt: a másik Henry Morgenthau, aki ma már 78 éves. A „fiatal” Morgenthau 43 éves.

Amikor Woodin kincstári államtitkár meg halt, Morgenthau lett az utódja. Azóta az amerikai pénzügyek diktátora, Roosevelt leg jobb barátja.

Amerikai képeken gyakran látni együtt három jóbarátot. Roosevelt és a két Mor-genthau amerikai jóvalitással mosolyognak. Vajjon min? Azon, ami minden mögöttük van: a zöld szalagos felmondó levél, a fiatal cowboy és a nagy fejessalátá.

Tizenöt év után hajtják végre egy kereskedőn a csempészbirságot

Hárommillió pénzbirságot másfélmillió munkanapra változtatták

Bucuresti, augusztus 6. Az ítélőtábla szerdán foglalkozott Ioan Popp kereskedő azon kérésével, hogy a munkára való behívó rendeletet függeszszék fel. A kérelmet a tábla elutasította. Ioan Poppot 1923-ban Orsován rajtakapták, hogy 200 kg. selymet akart becsempészni. Ezért 6 milliót meghaladó bírsággal sújtóták. A fellebbezések, felfolyamodások, kérelmek végtelen sorának segítségével sikerült a kereskedőnek a büntetés végrehajtását előzárni. Egyik fellebbezésével el-erlelte, hogy a bírságot három és félmil-lióra szállították le, de a közben teljesen tönkrement kereskedő — akinek annak-idején nagy üzlete volt a str. Lipscauin

— semmitsem tudott a bírságból kifizet-ni. Az új büntetőtörvény szerint a vámkihágást kiszabó bírságnak büntügyi jelle-gé van és így behajthatatlanság esetén munkabüntetésre változtatható át, vagy ha az elítélt nem jelentkezik hathavi fog-házat kap.

A jelen esetben 1 millió és 700 ezer munkanapra változtatták át azt az időt, amelyet a kereskedő egy munkatelepen kénytelen eltöltött. Természetesen ebből az ötezer évet meghaladó időből csak hat hónapot kell a munkatelepen tartózkodni, mert a büntetőködex ezt a maximális időt szabja meg a pénzbírságok átváltoztatá-sára.

Megjelent a mérnöki hivatást és a mérnöki cím viselését szabályozó rendelet törvény

Kollégiumba tömörítik az összes romániai mérnököket

Bucuresti, augusztus 6. A közmun-ka-ügyi minisztérium rendelet törvényt készi-tett, amely a mérnöki cím visszaéléséről, a mérnöki hivatás gyakorlásáról és mér-nők-kollégium létesítéséről intézkedik. A rendelet törvény második szakaszában elő-írja, hogy mérnöki címet csak azok hasz-nálhatnak, akik a törvény feltételeinek megfelelnek és a törvény által előírt mér-nők-kollégiumba felvétel nyertek. Az or-szágban átmenetileg tartózkodó idegenek vagy azok, akik itt tartózkodása a hat hó-napot meghaladja, a mérnöki címet csak akkor viselhetik, ha erre engedélyt kap-tak a kollégiumtól. A mérnöki címet csak abban az esetben viselheti valaki, ha ren-delkezik a következő törvényes feltételek-vel: román állampolgár, összes polgári jo-

gainak birtokában van és a következő fő-iskolák valamelyike által kiállított dip-lomával rendelkezik. A volt nemzeti és utépítő iskola, az ország valamennyi politechnikuma, továbbá a gazda-mérnöki diploma, amelyet a bucaresti és cluj me-zőgazdasági akadémia, vagy a chisineui mezőgazdasági fakultás bocsátott ki, a branesti és bucaresti erdészeti főiskola diplomája, vagy bizonyítványa, a herast-reui mezőgazdasági iskola diplomája. Fel-jogosít továbbá a mérnöki cím viselésére a diploma, amelyet valamely romániai in-tézetekkel egyenrangú külföldi egyetem, vagy technikai főiskola bocsátott ki és amelyet a törvényes előírásoknak megfe-lelően nosztrifikáltak.

A mérnöki hivatást csak a mérnök-kol-

légium tagjai gyakorolhatják. A mérnő-kök, akik a törvény életbe léptének idő-pontjában tagjai a következő három mér-nők szervezet valamelyikének: „MLPC”, „Gazdamérnökök Testülete”, és az „Er-dészeti szaktestület” az illetékes ügyosz-tályok által hivatalból beiratandók a kol-légiumba. Az összes többi mérnök, akik köz-, vagy magánüzletben, akár pedig szabad foglalkozásként gyakorolják hiva-tásukat, kötelesek eredeti okmányok alap-ján a kollégiumba való felvételüket kérni. A kollégium vezetését a közgyűlés, a kol-légiumi tanács és központi fegyelmi bí-zottság látják el.

Azok, akik bár a törvényes feltételek-nek nem felelnek meg, használnák a mér-nöki címet, az új büntető törvénykönyv 415 szakaszának megfelelően egytől há-rom hónapig terjedő fogházzal és ötezer-től százezer lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtatnak. Aki a mérnöki címet viseli anélkül, hogy a kollégium tagja volna, ötszázról ötvenezer lejig terjedő pénz-büntetéssel, azok pedig, akik a mérnöki hivatást gyakorolják, a kollégium felvé-tel nélkül, egy—három hónapig terjedő fogházzal és 5000—100 ezer lej bírsággal büntethetők.

EGYESÜLETI ÉLEJ

Sighetii cionista közélet. A Zsidó Nemzeti Szövetség keretein belül működő ifjusági blokk az elmúlt szombat délután rendezte meg a havi nagyszabású nyilvános kultur-dienstjét. Ez alkalomból zsufóiaság megtelt a Chevra Kadisa nagyterme. Perli Dávid, az ifjusági blokk elnökének lendületes megnyi-tója után Berger Golda kimerítő beszámolót tartott az ifjuság elmúlt havi működéséről, majd Káhn Kálmán a Zs. N. Sz. ifjusági referense revü keretében ismertette a zsi-dó világ legutóbbi eseményeit és azok várha-tó következményeit, majd Lerner Chav Herzl — „Judenstaat”-járól tartott előadást. Cantz Lea szavalata után Hirsch Simon a KKL ar-deali központjának főtitkára tartott nagy-szabású aktuális előadást, majd Glück Na-chum héber tanító héber nyelvű előadásban mutatott reá a hebraizálás fontosságára, vé-vül Schwartz Slomo jiddis nyelvű előadást tartott. A Noar Hachoni kórusának énekszám-ai után a nívós műsor a királyhimnusz és a Hatikva akkordjaival zárult.

SPORT

Kitünően szerepelt a Haggibbor gárdája a cluji kerület bajnoki uszóversenyén

Ma CIAC-SS Tg.-Mures uszó- és vízipólóverseny lesz a cluji strandon

Cluj, augusztus 6. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap fejezték be a cluji strand medencéjében a kerület uszóbajnokságának versenyét. Az elkészített táblázat szerint — az eredményeket pontozták — a Haggibbor uszógárdája alapos fejlődésen ment át.

A Haggibbor szempontjából igen kedvező a bajnoki verseny mérlege, amennyiben a sokkal nagyobb számú uszóval és lehetőségekkel dolgozó CAC gárdája mögött a Haggibbor megelőzve az összes többi helybeli egyeteket, a második helyen végzett. Míg a tavaly egyetlen szenior bajnoki számot sem nyerték a Haggibbor uszói, ezúttal három bajnokságot is szereztek. Megjegyzendő, hogy a szenior versenyzők is majd mind ifjúságuk.

Itt adjuk a Haggibbor uszók helyezéseit: 50 m. női gyors: 2. Benedek Kató 42.1 mp. 400 m. női gyors: 1. Benedek Kató 9:12.8 perc.

100 m. női mell: 2. Blattner Magda 1:51 perc.

200 m. női mell: 1. Blattner Magda 4:05 p.

100 m. női hát: 2. Grünwald Éva 2:03.1

100 m. férfi mell: 2. Sebestyén György 1:28.3 p.

200 m. férfi mell: 1. Sebestyén György 3:21 p.

A pontozásban nem számító helyezések: 50 m. gyermek mell: 2. Sebestyén András 48 mp.

100 m. ifj. mell: 2. Sebestyén György 1:28.1 mp.

A pontozásban: 1. CAC 102 p., 2. Haggibbor 27 p., 3. Napoca 19 p., 4. Universitatea 13 p., 5. CSMEC 2 p.

Gazdag sportmüsort bonyolítanak ma le a cluji strandon

Mint ezt már közöltük, a cluji strandon ma igen érdekes és izgalmasnak ígérkező uszó és vízipóló versenyek lesznek. Az uszóversenyen részt vesz az MSE és a Mures gárdája, míg a clujiak közül a rendező CIAC, az Universitatea, a Haggibbor, Napoca és Royal gazdagítják a kitünő programot, amelynek során több vízipólómérkőzés lejátszására is sor kerül.

A verseny alkalmából nem szednek külön belépődíjakat. A rendező CAC vezetősége kéri azonban a közönséget, a bejárónál elhelyezett perselyekbe 1-2 lejt bedobni sziveskedjék, valamint a tribünülés díjával — 5 lej — segítse az uszószakosztályt.

Csak cöviden...

A Magyar Labdarúgók Szövetsége elhatározta, hogy kikéri a hírtestület véleményét a csehszlovák Vogel játékosvezető vasárnapi „működéséről” (Ferencváros—Juventus) és azután feljeli a KK fegyelmi bizottságánál. Egyben kéri fogja a KK-mérkőzések vezetésétől való eltávolítását. Ugyanis Vogel ezen a mérkőzésen nagyon „rossz napot fogott ki”, képtelen volt a játékokat kézben tartani, aminek következtében a Ferencváros és a Juventus fél csapata letérült. Mint újabb prágai jelentés közli egyébként, a KK döntőinek korábban között időpontja még nem végleges.

A Comit Federal a legutóbbi ülésén elhatározta, hogy közelebbről, még ennek a hónapnak a folyamán összeül, a folyó kérdések letárgyalására. A fővárosi lapok azt jelentik, hogy a Comit Federal ezt az ülést augusztus 20-án tartja meg. Ez alkalommal kiegészítik a bizottságokat, megszavaznak a bíró testület új alapszabályait és megölelik a szövetségi kapitány régen vajdó problémáját. A legújabb hírek szerint a szövetségi kapitány még is Luchide lesz, akit Tleca elnök — ha a többi jelöltek nem vállalják el a tisztséget — kötelezni fog a szövetségi kapitányi teendőik ellátására.

Korányi, a neves magyar válogatott játékos, akit a Bindea-ügy miatt szabadlistára helyezett a Ferencváros, máris kapott szerződést. A hátvéd Franciaországban az Olimpique Lilloisban fog játszani.

A tenisz Közép-Európa Kupa bizottsága augusztus 27-én Pardubitzban ülést tart. A folyó ügyek tárgyalásán kívül a legnagyobb érdeklődés az új jelentkezők, Svájc és Románia felvétele felé irányul.

Lapjelentések szerint Pop III. és Szántal, a cluji Viktoria két tehetséges fiatalja, az

osztól kezdve a Phönix, illetve ma már az FC Carpati játékosai lesz. A Victoria vezetősége erősen cáfolja ezen híreket, de cáfolják a játékosok is.

Hét bajnokságot nyert Stella Wallasiewicz a múlt héten, szombaton és vasárnap tartott lengyel női bajnoki versenyen. A sokoldalú és férfiu kitarással rendelkező lengyel hölgy 60 méteren 7.5, 100-an 11.8, 200-on 24.1, távolugrásban 571, helyből távolba 260.5, 80 méteres gáton 12.9, gerelyvetésben 36.30 m-es eredménnyel győzött.

A Ferencváros a Közép-Európa Kupa mérkőzésekkel jól keresett. Az eddigi három mérkőzésen nyolcvanhat ezer pengő — több, mint hárommillió lej bevétele volt: a Zsidence-mecsen tizenhat ezer, a Ripensia-mecsen huszonnyolc ezer és a Juventus elleni meccsen negyvenkétezer pengő. A kiadások le-

vonása után is negyvenkétezer pengő haszon maradt meg. A Juventus-meccs után a Ferencváros játékosai fejenként négyszáz, a Ripensia-meccs után kétszáz pengő jutalmat kaptak.

Tegnap fejezték be Dettán a Bánát teniszbajnokságának versenyét. A hatalmas mezőnyű verseny férfিয়েgyes számát Ungár, a timisoarai Kadima versenyzője nyerte. Ellenfele Parkes (Hellas) volt, akit Ungár a döntőn 6:0, 6:0 arányban győzött le. A Kadima versenyzői a versenyen számos helyezést hódítottak el.

Az Universitatea vezetősége a ploesti Tricolor Glaser nevű játékos ügyében beadott és elutasított óvása ügyében újra tárgyalási kérést nyújtott be. Az ügyet a Nemzeti Bajnokság Bizottsága fogja újra tárgyalni.

Kertész II., a kitünő edző, aki az annak idején kiesésre álló AMEFA-ból majdnem bajnokot nevelt, a resitai UDR kötelékébe lépett — ugyancsak edzői minőségben.

Nyári kacska volt Sesta és Jeruzsálem Romániai utazásának híre. A két bécsi játékos nem érkezett meg Ploestibe, annak ellenére, hogy „látják” őket és „beszéltek velük” az aradi állomáson. Azon egyszerű oknál fogva, mert el sem indultak Bécsből.

Nem kell kúttólra menni!

BIXAD Románia Karlsbadja

Gyomor-, vese- és hólyagbántalmaknál, gyógyhatása világhírű. Gyönyörű fekvés, fenyvesek között. Június 1-től nyitva. Prospektust küld kívánatra: **Directoratua BIXAD, Jud. SATU-MARE.**

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

FÜGGÖNYSZÖVET valódi vert csipkéből, gazdag mintaválasztékban, kivánt méretekben kapható „DER-RESC” függönykellékszaktulajdonosok, Gólya-áruház feletti emeleten.

Két szoba, konyha lakás azonnalra kiadó. Bére 1500 lej. Értekezni Astra biffe. P. Unirii 3.

Fiatal zsidó urileány angol levelezést folytatna Amerikába kíváncsolni szándékozó fiatalallemberrel. Jelige „1940”.

Orászeged, ki szakmájában gyakorlott, állandó alkalmazásra keresetkér. Szombaton zárva. Drümmer Albert Hatég.

JÁHRZEFTABLA alumíniumból tetszőtős, kisalak, egyszemélyes 150 lej, kétszemélyes 250 lej. Megrendelésnél zsidó dátum közlendő. Boros papirkereskedő, Cluj.

Fakádok 1000—4000, vashordók 200—700 literesek eladó. Cim Káhn Kálmán Sighet.

Keressék 42 éves öcsém részére 28—30 éves jó zsidó nevelésben részesült, vallásos lányt, vagy özvegyet, aki megértő élettársa lenne egy intelligens, érettségizett, nagyvárosban jó existenciával rendelkező kereskedőnek. Berendezés és 5—600.000 lej hozomány megkívántatik. Ügynökök kizárva. Csakis komoly érdeklődőknek válaszolok. Diszkrétció kölcsönös. Ajánlatot kérek „Megértő élettárs” jellegre a kiadóhivatalba.

Keressék belvárosban november 1-re három szobás komfortos lakást. Jelige: 1-én fizetek.

Komoly, román kizsgáló kisasszonyt keresünk azonnali belépésre. Restaurantul Vegetarian, Cluj, Str. Duca 3.

Amerikai Egyesült Államokba kisegíték oly egyént, aki mindkettőnk költségeit fedezi. Bevándorlási két személyre szól. Izr. ötlen fiatalallember irjanak, Uj Kelet fiókiadóhivatala Satu-Mare, Tj. Dragos 14 címre.

Perfekt, több évi operatív gyakorlattal, „Carte de maestru”-val rendelkező fogtechnikus fogászati rendelő önálló vezetését vállalná fixre, betársulna, vagy átvenne. Megkereséseket „Egzisztencia” jellegre.

Házivarrónő gyermekruha varrást vállal. Stern, Str. Horea 12.

Bixenspanner „Vitis” borpincéjét áthelyezte a P. Mihai Viteazul 30. szám alá.

Keressék románul, németül beszélő fiatal zsidó leányt két kislánnyal. Markovits, Satu-Mare, Reg. Ferdinand 5.

Paraszt-textilszakmához tökéletesen értő segéd felvétetik. Réger Fülöp Cluj.

Piața Unirii, vagy Reg. Ferdinand ut elején keresek üzemhelyiséget. Cimeket kérem a kiadóhivatalba „Október” jellegre.

Timisoarához közel lévő városban társat keresek 100—150 ezer lei tőkével cipő és divatúru üzletembe textiláru kibővítésére, komoly fiatalallember benősilése is lehetséges. „Huszonöt éves üzlet” jellegre a kiadóba.

Uri családnál keresek teljes ellátást nyolcadikos leánynak, külön szobával, rituális konyha nem feltétel. Cimeket „Luceul Regina Maria” jellegre a kiadóba.

Középkorú, intelligens zsidónő elmenne gyerekekhez, vagy házvezetőnőnek Dejre, vagy Clujra, esetleg vidékre. Cim a kiadóban.

Egyetemi hallgatót, ki perfekt a román és német nyelvben, 10 éves fiam mellé egész délutánra alkalmaznék. „Stella”, Reg. Ferdinand 24.

Kisebb harisnyagyár, amely biztos egzisztenciát nyújt, egészségi okból eladó. Cim a kiadóban.

Oradean iskolás fiut teljes ellátással felvezzek. Uri család, ort. kóser koszt, gondos felügyelet, korrepetálás. Özy. Schapiráné Oradea, Str. Ciorogariu 15.

Segédek a konfekció és szövetszakmából, ügyes eladók ajánlatokat Fibra Petrosani címre küldhetik. Kirakatrendezők előnyben.

Kiadó november 1-re magasföldszinti, ucai 3 szoba, előszoba, fürdőszobás lakás. Erdéklődni Str. Rudeanu 1, (volt Str. Surda). Háztulajdonosnál.

Keressék egy 14—16 év körüli vidéki izr. lányt üzletbe kisegítőnek, teljes ellátással. Cim a kiadóban.

Közép- és főiskolás leányok jobb zsidó családnál teljes ellátást kaphatnak. Orthodox kóser. Cim Cluj, Cromos festéküzlet, str. Memorandului 6.

Esküvők, eljegyzések, barmicemok, zsidók rendezését vállaljuk itt házál. Házhoz is megyek, vidékre is. Jó ort. kóser háziokozó kihordásra is. Adlerné, Str. Gen. Gerescu 7.

Toga Gyorsan és biztosan ható
Orvosságok | Ideggyógyászati
Rheuma, Köszvény | Hőlétes betegségek
Izület- és reumatizmusoknál
Togal oldja a húgysav! Erősen bakteriumölő! Még ellen-
nyagolt esetekben is hatásos! 7000 orvosi szakszövegben
Egy kísérlet meggyőz!

SZINEAZ-FILM MŰVÉSZET

AZ OPERA MOZGO MUSORA:

Mátó premier: Az Alarcos detektiv. Szenzációs vadnyugati történet. Főszerepben: Dick Foran az aranyhaju Cowboy és fehér csadaolva.

A ROYAL MOZGO MUSORA:

Két szenzációs premierfilm egy helyért. I. Spanyolország lángjában. Egy izgalmas film a spanyolpolgárháború kitörésének idejében.

II. Charlie Chan Monte-Carlóban. A világhírű mesterdetektiv utolsó kalandja, amely a Riviera festői szépségű helyein játszódik le. Előadások kezdete: Spanyolország: 3.20, 6.20, 9.30. Charlie Chan 5, 8, 11. — Figyelem! A film előtt Mária királyné temetéséről készült film.

AZ URANIA MOZGO MUSORA:

Szenzációs dupla műsor!

1. **Alaska**, izgalmas kalandfilm az aranyásók életéből, főszerepben: Jean Parker—Leo Carillo. 2. **Aki a halált megjósolja** (A nagy Gambini), izgalmas bűnügyi dráma, főszerepben: Akim Tamiroff—Genevieve Tobin.

A THALIA MOZGO MUSORA:

Szombat, vasárnap, hétfő:

Az édes anyaföld. A szezon legnagyobb filmje. Paul Muni és Luise Rainer. Keddtől: **Ali Baba és a 40 rabló.** Premier Popeye műsor és 10 színes premier Micky Maus. Ezenkívül bemutatásra kerül a Láthatatlan Ember gép, amelyet százezrek érdeklődése mellett mutattak be ugy Párizsban, mint a Luna Bucurestilor kiállításán.

A MUNKAS MOZGO MUSORA:

Két világszenzáció:

Ginghis-Khan sirméke. Premier. Az évad leghatalmasabb kinal milliójú drámája. Fősz.: Peter Lorre. II. Halálbratár. Felülmul minden eddigi háborus filmet. Fősz.: Roland Colman, Claudette Colbert és Victor Mc. Langen. III. Híradó. Helyárok: 10 és 12 plus 5 lei.

A CAPITOL MOZGO MUSORA:

HINDU SIREMLEK, monumentális film második része, mely nagyszíriiségben meg- az első is felülmulja, főszerepben: La Jana—Hans Stüwe—Gustav Diesel—Theo Lingen.

AZ EDISON MOZGO MUSORA:

Az 1938. év szenzációja:

A halál karjaiban. Főszerepben: Spencer Tracy. II. Adom a szívet. Főszerepben: Alpar Gitta. III. Uj híradó. Jön: Orgonavirágzás. Főszerepben: Jeanette MacDonald és Nelson Eddy.

Hétfőtől:

Szenzációs szenzációja, — a világ legnagyobb, legjobb és legszebb filmremekje: I. **Orgona virágzás.** Jeanette MacDonald, Eddy Nelson. II—III. **Micky Mausok.** IV. Híradó. Csütörtöktől: Mária királyné öfelsége temetése. Jön: John Wayne.

A SELECT MOZGO MUSORA:

Riadó Pekingben. Izgalmas dráma, melynek szenzációs cselekménye Pekingben játszódik le. Eredeti felvételek, aktuális téma, főszerepben Gustav Fröhlich, Péter Voss.

Minden zsidó ember olvassa el **RADÓ FERENC** pályanyertes tanulmányát:

A zsidó szülők és a zsidó iskola

A mult száz nem egyszer elé a föld vár az írői beállításgazdai munk nem valami vi emberiség elé. tragédiájában rad, vörösen di térségeket keltette.

E fantasztik Északi Sark v Északi Sarkon tudományos k u is szárazföld birodalma. A ugyan örökös kon kellett vo

Ez a része a amilyenek a hült csillag fe Sark egy me len törvények vetkező millió től elvont, uj

Sokkal nagy páé. Amig a ki Sark Euró beleszámítva 4 millió négyzet tarctis világa lió négyzetkilo

A lapályoka sok esetben he méter magas mény, fehér né teszi, hogy vajjon a törté élet a déli sa

Ez az igazi terek és még fölött borzalm és az élet legk akadályozza a

A régi teng hitték, hogy gyülemllett jég vágni, a fehér üde zöld föld ügy gondolták köz-tenger fel Alpesek hótól mögött is van

Sokáig tartó föbent erre százhatvanhá

De a repül nosan mindin eorológiai áll égebbi cikk

ában a szovi enőt rádió le assan uj emb es az eddig megjelent k a nek rá, hogy

lag, bujanóvé mlékei és pe tetlen kincs odni vágó

A repülőgép szaki-sark é atosképpen hallatszott. Wild-expedició

vebben a la hallgattak. Igaz, hogy

yan öszekő drészek kö nnál nagyob hany nappa vatalosan b rarkhoz tarto varmatának dom pontos körülbelü gyságának.

Elkeseredett verekedés egy holdbéli országért

Miért gyarmatosítja Franciaország a délsarki Adélie-földet — a felfedezés után száz év múlva

A múlt század fantasztikus regényírói nem egyszer vitették az olvasó szeme elé a föld várható sorsának képét. Ezek az írói beállítások akkori népszerű csilgászati munkák alapján épültek fel és nem valami vigasztaló képet tártak az emberiség elé. Madách Imre az Ember tragédiájában is az élet alkonyát a fáradt, vörösen pislákoló Nappal és a földi térségeket beborító jéghegyekkel érzékelte.

E fantasztikus leírások mintájául az Északi Sark világa szolgált. Pedig az Északi Sarkon, ahogy most a pontosabb tudományos kutatások kimutatták, nincs is szárazföld. Ez a megfagyott tengerek birodalma. A jég örökös uralmát — ha ugyan örökös az — inkább a Déli Sarkon kellett volna keresniük.

Ez a része a földnek igazán olyan, mint amilyennek a fantasztikus írók egy kihűlt csillag felületét elképzelték. A Déli Sark egy megfagyott — s ki tudja milyen törvények folytán — talán egy következő millió évszázadnak a mostani életétől elvont, új világrésze lesz.

Sokkal nagyobb a területe, mint Európáé. Amíg a mi földrészünk — az Északi Sark Európához tartozó szigeteit is beleszámítva — alig valamivel több tízmillió négyzetkilométernél, addig az Antarktisz világa több, mint tizennégy millió négyzetkilométer felületű.

A lapályokat és völgyeket, de nagyon sok esetben hegyeit is több, mint kétezer méter magas jégpáncél borítja! Ez a kemény, fehér páncél majdnem lehetetlené teszi, hogy a tudomány megállapítsa, vajjon a történelem előtti időkben volt-e élet a déli sarkvidéken.

Ez az igazi holdbéli tájak! Kialudt kráterek és még mindig dolgozó vulkánok fölött borzalmas eréjű viharok dúlnak és az élet legkisebb gyökérverését is megakadályozza az áthatolhatatlan jégburkolat. A régi tengerészek nagyon sokáig azt hitték, hogy ha Déli Sark vidékén felgyülemlt jéghegyeken keresztül tudnak vágni, a fehér koszorú közepette virágzó üde zöld földrészt találnak. Valahogy úgy gondolták a dolgot, mintha a Földközi-tenger felől néznék derült időben az Alpeselek hótol csillogó orrait, — azok mögött is van élet.

Sokáig tartott, amíg az emberiség rájött erre a tévedésére. Pontosán kétszázhatvanhárom évvel ezelőtt jutott el

a Déli Sark körzetébe az első európai felfedező: Antonio de la Roche. Azután egymást követték a felfedezők és az új honfoglalók. De majdnem valamennyien kiábrándultan tértek onnan vissza, hogy átengedjék a Déli Sark kegyetlen tájait a tudományszomjtól hevített kutatóknak. Körülbelül nyolcvan esztendővel ezelőtt újból megjelentek a földrész nyugati és keleti partszegélye. A bálnahalászok elől ide menekültek a tenger legnagyobb emlősei. A vagyoni és meggazdagodás reménye idecsalta a föld legészakibb részén élő népeket is. Svédok, angolok, norvégok, németek és hollandok ott nyüzsgöttek ezeken a kietlen tájakon, hogy a félévig tartó kegyetlen bálnapusztítás után, hajójukat megtöltsék halzsirral és otthon busás pénzen tudjanak rajta.

A főka- és a bálnavadászat volt az egyeduralkodó oka, hogy a múlt században a tengeri nagyhatalmak érdeklődése a Déli-Sark felé fordult. Cetvadásztanyákat állítottak fel a szélről védettebb öblökben és ezt a hatalmas területi kérdést a gyarmati hatalmak találomra, inkább elvből, mint gyakorlati szempontból — felosztották egymás között. Nagy viták az eredeti határrajzolásoknál nem voltak, — a Déli Sark földjénél mindenki gavalléroskodott.

Most mintha megfordult volna a világ kereke. A nagyhatalmak feltűnő módon érdeklődni kezdtek a sarki tájak iránt. Az Északi Sark könnyelműen elfecseirelt tájai orosz, angol és amerikai felségjog alá tartoznak nagyjából.

Kinek jutott volna eszébe még harminc évvel ezelőtt is, héborút indítani Grönland egyik elhagyott szigetéről, vagy Kanada jégbe torkoló öbleiért?

Az Északi-Sark értékének megítélése az utóbbi husz esztendő alatt nagyon megváltozott. A repülőgépek fejlődése mindinkább abba az irányba mutatott, hogy az Északi-sark nagyon fontos szerepet játszik majd a jövőben a légi közlekedés terén. Ha majd elkészülnek az új vihartálló, fűthető szárnyú repülőgépek, akkor bizonyára a sark-körök mentén repülnek majd az óriás gépek. Néhány óra alatt megteszik utjukat a három világrész körül. A sarkon Amerika, Európa és Ázsia széleit már ma órák alatt körül lehetne repülni.

A jövőnek ezt a fontos közlekedési útját Oroszország, Anglia és az Egyesült-Államok tartják megszállva.

A repülőgép miatt

De a repülőgép fejlődésével párhuzamosan mindinkább északra tolódtak a meteorológiai állomások is. Amint azt egy régebbi cikk tárgyalta, a sarki zónában a szovjetnek több, mint száznegyvenöt rádió leadóállomása van. Lassan-lassan új emberi települések támadtak itt és az eddig megközelíthetetlen tájakon megjelentek a fűrógépek. Álmélkodva jöttek rá, hogy a jég alatt egy régi dűsgazdag, bujánóvnyezetű világ elszenesedett emlékei és petróleumforrásai várják mértetlen kincsekkel, a merész és gazdátlan vágyó embereket.

A repülőgép százada fedezte fel az Északi-sark értékét és ugyanakkor csodálatosképpen a Déli sarkról semmi sem hallatszott. Legutóbb a Shackleton—Nimrod-expedíció alkalmával foglalkoztak először ebben a lapok a Déli-sarkkal és azután hallgattak.

Igaz, hogy a Déli-sark vidéke nem egy olyan összekötő pont az embereklakta földrészek között, mint ellentétes pólusa. Annál nagyobb meglepetést okozott, hogy néhány nappal ezelőtt a francia kormány hivatalosan bejelentette, hogy a Déli-sarkhoz tartozó Adélie-földet a maga gyarmatának tekinti! Hamarjában nem is tudom pontosan, milyen nagy terület ez, de körülbelül megfelel Lengyelország nagyságának.

A francia gyarmatügyi minisztérium bejelentése ellen eddig még egyetlen nagyhatalom sem tiltakozott. Igaz, hogy a felfedezés jogán őket illeti meg ez a terület, mert 1838-ban Dumont D'Urville tüzte ki ott a francia lobogót. Azóta több vita volt az Adélie föld hovatartozandósága fölött. Ennek a gyarmatfoglalásnak az érdekessége éppen abban van, hogy Franciaországnak pont száz esztendő múltán jutott eszébe, hogy ezt a kétezer méteres jéggel borított országrészt hivatalosan annektálja...

Vajjon mit akarhat itt Franciaország. Nyersanyagot remél, vagy halász-állomást szeretne felállítani, ki tudja. Meglehet, hogy repülés szempontjából akar támpontot kapni Délamerika és Ausztrália között még az idők méhében szunynyadó repülőutnak.

És ez a legvalószínűbb. Mert amíg az Északi sarkkör vidékéről már elég megbízható pontossággal tudjuk, hogy nyersanyagokban bővelkedik, addig a Déli-sark jég alatti területei majdnem ismeretlenek. Lehetetlenség volt eddig furásokat végezni, mert a kétezer méteres jégburkot átfúrni már maga is emberfölötti munka lenne az ilyen minden civilizációtól távoleső vidéken. Tehát előbb egy-két kilométer vastag jégretegnek kellene keresztül jutniuk a talajkutatóknak, hogy elérjék az alatta

4 PONT,

amelynek alapján a „NOUL LUBOIL” KENŐOLAJAT megítélik:

- 1** Rendkívüli viszkozitási index, azaz megtartja a viszkozitást és kenőképességét minden hőmérséklet mellett
- 2** Tartósság - azaz ellenállóképesség az oxidációs folyamattal szemben és legcsekélyebb szénlerakódás
- 3** Alacsony fagypont, ami könnyű indítást tesz lehetővé
- 4** A kenőréteg tömörsége a motormozgó részeinek a kopását csökkenti és a benzinfogyasztást a minimumra redukálja.

NOUL LUBOIL
GRAD IMPERII
IN PRODUS

Az Új LUBOIL

minden fronton győz

Egyes olajok alsóbbrendűsége abban nyilvánul, hogy a négy pont közül csak az egyikben, vagy a másikban tesznek eleget a követelményeknek, de nem felelnek meg tökéletesen mind a négy követelménynek. A „Noul Luboil”, Unirea gyártmány, tökéletesen megfelel mind a négy pontnak. Speciális parafinmentes nyersolajból az Elektron eljárással finomítják, az ÚJ LUBOIL OLAJ

minden tekintetben egyenértékű a legjobb külföldi olajjal

A „NOUL LUBOIL” méltó társa a híres üzemenyagokból az UNIREA ETHIL kékbenzinnek.

lévő földet. Meglehet, hogy valamikor a Déli-sarkon épp úgy, mint az Északon: trópusi erdőkben a vízi és a szárazföldi állatok már rég kihalt fajtái nyüzsgöttek. Ha ez így volt, akkor bizonyára ott is nagy szén és petróleum-telepek kell lenni. De ezek valószínűleg még a jövő évezred generációi által is megközelíthetetlenek lesznek. Valószínűtlen az is, hogy a franciák, most hirtelenében bálnahalászatra rendezkednének be. Marad utolsó feltevésünk: egy ismeretlen célu repülőbázis felállítása.

És minél jobban tanulmányozzuk a térképet, annál bizonyosabbá válik ez a gyanunk. Chiléből vagy Argentínából Ausztráliába ma több mint tizennégyezer kilométer volna a repülőút, — ha gép ezt a távolságot leszállás nélkül tudná megtenni. De, ha a Déli-sarkvidék földjén repülőállomásokat lehet felállítani, akkor már csak tizezer kilométert kell a gépnek megtennie és ezt is többszöri megszakítással tudná keresztül vinni.

Talán ebben a körülményben rejlik a legújabb francia gyarmatosítás titka.

Világszerte óriási hóhullám pusztít

Csuj, augusztus 6. Nemcsak Közép-Európában, hanem az egész világon óriási hóhullám pusztít.

Az Egyesült Államokban, de főképpen Newyorkban és a keleti partvidéken szinte hihetetlen hőség uralkodik, mely a levegő párateltsége miatt elviselhetetlenné teszi az időjárást. Newyorkban 99.70 farenheit fokot mértek, ami 51 és fél Celsius-foknak felel meg. A hóhullámnak sok

halálos áldozata van. Az összes szükségmunkákat beszüntették és a folyókat emberek százezrei lepték el.

Berlinben a hóhullám hatalmas orkán-szerű zivatarba fult szerdán délután. Az orkán következtében sok baleset történt. A villamosforgalom megállt és több városrészben teljesen megbénult a forgalom.

UGUSZTUS 7.
biztosan hat
Időfajdalmak
Hűléses betegségek
Még előbb
Orvosi szakvélemény
Még előbb
Még előbb
FILM
ZET
MUSORA:
detektív. Szen-
net. Főszerep-
nyahaju Cowboy
MUSORA:
egy helyért. I.
an. Egy izgal-
nyolpolgárháború
Carlóban. A vi-
utolsó kalandja.
szépségű helyein
kezdete: Spa-
30. Charlie Chan
a filma előtt M.
kézzilt film.
MUSORA:
kalandorfilm az
erepekben: Jean
Aki a halált
mbini), izgalmas
epepekben: Akim
bin.
MUSORA:
ezón legnagyobb
Luise Rainer.
40 rabló. Pre-
színes premier
bemutatásra ke-
er gép, amelyet
ellett mutattak
a Luna Bucu-
MUSORA:
Premier. Az
ai milliójú drá-
II. Halálbrógd.
háborus filmet.
Claudette Col-
en. III. Híradó.
5 let.
MUSORA:
entális film má-
arúságában meg-
főszerepekben:
Gustav Diesel
MUSORA:
erepekben: Spen-
zivemet. Fősze-
III. Új híradó.
szerepekben: Je-
on Eddy.
a világ legna-
lmreke:
tte MacDonald.
Micky Mausok.
Mária királynő
ohn Wayne.
MUSORA:
ráma, melynek
pekíngben ját-
telek, aktuális
stav Fröhlich.
el RADÓ
mmányát:
ülők
skola

HIREK

Próságok a nyolevan-kétéves Shawról

Most ünnepelte 22. születésnapját G. B. Shaw, a világhírű író. Ebből az alkalomból hívtunk néhány kevésbé ismert történetet.) Amerikában, egy milliomas házában, eldőltek az asztalnál az író. Hozzá-
 - Kedves mester, szívesen fizetnék egy órát, ha tudnám, hogy most mit gondol.
 - Egy dollárt? Szavamra mondom, nem meg!
 - Mire gondol?
 - Magára, uram.

Megkérdezték tőle, hogy hova szeretne halála után, a mennyországba-e vagy pokolba. Habszós nélkül így válaszolt:
 - Bizonyos, hogy a mennyországban jobb hőmérséklet, viszont a pokolban sokkal kisebb társaság verődik össze.

Egy londoni főpróba a második felvonás után a ruhátárbá sietett és felvette a kabátját. A szerző kétségbeesetten rohant utána.

- Még nincs vége az előadásnak! - kiáltotta izgatottan.
 Mire az író rezignáltan így válaszolt:
 - Tudom. Ezért megyek el.

A „Vissza Matuszálemhez” című darabjában a szerző hevesen támadta a közönséget. Egykor az erkélyen egy ur fűtylőni kezdett. A szerző hozzálépett és udvariasan megszólította:
 - Nem tetszik önnek a darab?
 - Nem bizony!
 - Látja kérem, nekem sem tetszik. De mit tehetünk mi ketten egy ilyen tömeggel szemben...

- Nem tetszik önnek a darab?
 - Nem bizony!
 - Látja kérem, nekem sem tetszik. De mit tehetünk mi ketten egy ilyen tömeggel szemben...

- Augustus 15-ig kell kérni a katonai tanulmányi szabadságot. A nemzetvédelmi minisztérium közli: Az 1938. évi kontingens- és korosztályú ifjak, akik 1937-38. évre tanulmányi szabadságot kértek, július 30-ig nyújták be okmányait a hadkiegészítő parancsnoksághoz és eljuttatták a) 1937-38. évi tanulmányi bizonyítványt, b) A és B nyilatkozatot és a katonai adó fizetéséről szóló nyugtát. Ha azt kéri, hogy további szabadságot kapjanak, az augusztus 15-ig kel benyújtani az újabb kérvényt. Aki ezeknek a formalitásoknak nem tesz eleget, az november 1-én be fog járulni. A kérvényben fel kell tüntetni a következőket: név, állandó lakhely, születési idő és idő, korosztály, hadkiegészítő parancsnokság, iskola, ahova a tanulmányi szabadságot kéri, iskola év. A kérvényeket személyesen vagy ajánlott levélben lehet benyújtani a Cercul de Recrutarehoz és az iktatószám, vagy az ajánlott levél vevénye megőrzendő.

Hatóságilag engedélyezett végeladásunkat

Maglenses helyiségünkben folytatjuk. - Készletünk, diszporcellánok, nippék, figurák, evőeszközök, perzsa- és argol-szőnyegek, festmények, képek, minden elfogadható árban kiadásra vár. „PAX” Cluj, Calea Maresal Foch 3.

- Nagy sikere volt a morlaciak javára rendezett ünnepségeknek. Meleg sikere volt a morlaciak javára rendezett ünnepségeknek. Pénteken este 9 órakor a nagyteremben rendezett sportlepek nagyszámú közönség jelenlétében zajlottak le a helyi sportegyesületek ünnepségei. A műsoron a USC, SSAE, UEC és az Echo csapatok szerepeltek és nagy sikert arattak. Többek között az Echo nőtornászai, az UEC gyermektornászainak mutatványai és az UEC nőcsapatának zenés tolmányai voltak a legérdekesebbek. A műsor lebonyolításában és annak sikerében nagy szerepe volt a szervezőknek, akik csapata élén melegen ünnepeltek. A műsor lebonyolítása után a strandra vonultak a résztvevők, élükön Enescu Manole vezetésével. Itt uszósámók, Hartig János, Bundialek Ferenc kitűnően sikerült ugróesemények kerültek bemutatásra, majd pedig a Körmendi, az Alhambra népszerű táncosvezetésével vársunk fiatal táncosnőket, a Komáromy-duo, Lunzer Zorika, Magda és I. Sarca léptek fel a dobozban, utánuk pedig Körmendi és Sántha vezetésével egy apacsjelenetet és egy paródia. A közönség az összes szereplőt megfogadta. A hatóságok szom-
 - és vasárnap este megismétlik.

GDYNIA
 Amerika Hajóársaság S. A.
Rendszeres utas- és teherszállítás ÉSZAK-AMERIKÁBA és KANADÁBA
 az új modern „BATORY” és „PILSUDSKY” motoros hajókkal Bucurestiből NEWYORK-ba, vagy HALIFAX-ba, beleértve a vasúti utazást gyorsvonaton, vízumokat, szállodát, ellátást a kikötőkben 18.000 lejűt felé.
 DEL-AMERIKA Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires a kényelmes „KOSCIUSKO” és „PULASKI” gőzszökkel kedvező árak mellett.
 PALESTINA az s/s „POLONIA” óceánjáróval, turistaszállítást 4.400 lejűt felé.
 GDYNIA AMERIKA LINIA DE „NAVIGATIE” S. A. Bucuresti, Str. Poincaré 39. Telefon 4-22-31.

- Adófizetők figyelmébe. A clujai pénzügyigazgatóság részéről kapjuk a következő közleményt: „Tudomásunkra jutott, hogy Cluj város területén egyes magánszemélyek megjelennek az adófizetőknek, adóhivatali beszedőknek adják ki magukat és azon ürügy alatt, hogy új rendelkezések folytán az adót a helyszínen kell fizetni, megpróbálnak különböző összegeket behajtani az adófizetők-től. Minthogy ilyen rendelkezések nincsenek és az adó fizetését csak az adóhivatalok pénztárába lehet eszközölni, a közönség tudomására hozzuk, hogy bármely adót, vagy illetéket az adóhivataloknál és a pénzügyigazgatóságnál fizessen le, ahol hivatalos nyugtát állítanak ki a befizetéséről. Bármely más fizetést az adóhivatal semmiesnek tekint és így csak az illetékesek károsodnak. Ioan Andreu pénzügyigazgató. Sever Decanu osztályfőnök.

- Cementbe ágyazta agyonlőtt barátjának holttestét egy amerikai versenytulajdonos. Newyorkból jelentik: A newyorki „felső négyháznak” olyan szenzációja van, amilyenre évek óta nem volt példa. A rendőrség letartóztatta a 28 éves John Paul Bathelt-et, Newyork egyik leggazdagabb örökösének férjét azért, mert a vád szerint tavaly a nászutján meggyilkolta egyik barátját. A bűntény úgy derült ki, hogy cserébe a férj mentek a Cennettulajdonosba, amikor egyszerre csak egy cementtömbre bukkantak, amelyből egy halálfeje vi-gyorgott feléjük. Azonnal értesítették a rendőrséget és megindult a nyomozás. Rög-tön arra gondoltak, hogy a halott Charles Morris istállótulajdonos lehet, aki egy év előtt titokzatos módon eltűnt. A koponya homlokán tátongó seb arra mutatott, hogy Morris agyonlőtték, azután holttestét cementbe ágyazták. A detektívek figyelme a közelben álló villára esett, amelynek ablakai el voltak torlaszolva. Behatoltak a villába és a konyhában olyan nyomokat találtak, mint-ha cementet keverték volna. Tovább kutattak és egy beszegezett pincelapcsóra bukkantak, amelyben egy arany övcsattot ta-láltak C. M. Monogrammal. Közvetlenül mel-lette újabb cementtömbös találtak, amelybe egy cipő volt beágyazva. Megállapították, hogy a cipő pontosan egyezik azzal a másikkal, amelyet a folyóparti cementtömbben találtak. Megállapították azt is, hogy a múlt évben ezt a villát John Paul Bathelt bérelte ki, aki fiatal feleségével itt töltötte a me-zeseteit. Megállapították azt is, hogy Char-les Morris jóbarátja volt Batheltnak és so-káig közös versenytulajdonos volt. A rendő-rség véleménye szerint a két barát valami föl-lött összeveszhetett és Bathelt agyonlöt-te barátját. Aldozatának holttestét úgy akarta elrejtteni, hogy beágyazta egy hatalmas ce-menttömbbe. Ha a cementtömböt a villában hagyta volna, alkalmasint most sem derül ki a gyilkosság. Bathelt azonban biztossab-bnak tartotta, hogy az áruló bizonyítékokat eltávolítja. A tavaszi áradás és az időjárás viszonytalanságai azonban annyira lekopatták a cementtömböt, hogy most derítették fel a „cementkoporsó-gyilkosságot.”

AUTOSOK!
 Használatok eredeti alaka-trészeket! Takarékoság, tartos-ság, tökéletes elégedettség csakis a THOMPSON gyártmányok használatával által
 A legjobban felszerelt alkatrész-raktár:
„HACE” S. A. R.
 STRADA ATENA, BUCURESTI
 Telefon 4-7178

- Nyolcszázmillió lej utépítésre. Bucurestiből jelentik: A közlekedésügyi és közmun-kaügyi minisztérium hatalmas utépítési programot dolgozott ki, amelyre 800 milliót fognak fordítani évenként.

- Madame Dubary - film. Madame Dubary, a világhírű kurtizán színekben és kalandokban gazdag életét filmre vették. A történelmi feljegyzések alapján elkészített filmet, amelyhez magyar feliratot is fotogra-fáltak, ma vasárnap vetíti a clujai Edison mozgó. A film főszerepét Alpár Gitta, a vi-lágszerte ismert kitaláló énekesnő éneklő és játssza.

O te boldog szüniöd!

Egy hosszú és munkában gazdag év le-telte után, közeledünk megint a szüni-dő-höz és újból megyünk a hegyekbe, völ-gyekben, tengerre, egyszóval levegőteli tá-jakra. Edzze és trenirozza testét, tegye ellenállóképesé minden fáradsággal szemben és főleg legyen gondja bőrnek rugalmasságára. A kellemetlen izzadság-képződés kezéin, lábain, hónalj alatt nem-csak hogy kirozza és elfárasztja, hanem környezetének ellenszennessé is teszi. Te-kintettel arra, hogy a tej még mindig a legjobb bőrápolószert, csak a szin- és szag-talan Hidro-Milkuderm-Crémét kell hasz-nálni. Kezdetben naponta, később 1-2-szer hetenként kell vele bedörzsölni az iz-zadó bőrrészeket, mely az izzadság sza-gát eltávolítja, a bőrt szárazzá és rugal-massá teszi, anélkül, hogy bármilyen in-gereket vagy zavarokat okozna.

Hidro-Milkuderm kapható az összes gyógyszertárakban és drogériákban.

- BUCURESTIBE HELYEZTEK AMERI-KA BÉCSI KERESKEDELMELI KÉPVISEL-ET. Bucurestiből jel: Tegnap a fővárosba érkezett Gardner Richardson, az Egyesült Államok új kereskedelmi attaséja. Richar-son az Anshlussig Bécsben volt kereskedel-mi attasé. A washingtoni kormány most el-határozta, hogy egész bécsi kirendeltségét áthelyezi Bucurestibe, aminek igen nagy fon-tossága van kereskedelmi szempontból.

- Orvosi hír. Dr. Bródy Bella fogorvos visszaérkezett és rendelését megkezdte.

- Uicaras gyógyósfürdőt ajánljuk azoknak, akik kellemes, csendes fürdőhe-lyen akarnak nyaralni. A fürdő gyógyha-tása európai hírű. Ellátás napi 60 lejűt. A fürdő berendezése a legújókésőbb, modern. Gyönyörű parkok. Gyógyhatás reumatikus és női betegségek ellen. Pros-pektust kívánatra a Fürdőigazgatóság küld, cím: Uicara, județul Alba.

- Elkészítő tanfolyam a Kereskedelmi Liceumba való felvételi vizsgára. A minisz-terul Educațional Nationala jóváhagyásával, Domilescu Iovan, keresk. liceumi tanár, fo-lyó hó 15-től, a Kereskedelmi Liceum V-ik osztályába: való felvételi vizsgára, a kereske-delmi ismeretek és könyvitelből (Stiinte Co-merciale si contabilitate) előkészítő tanfo-lyamot nyit. A tanfolyamot a Liceul Com-ercial de băteji, str. Saguna 11. sz. iskola he-lyiségeiben, napi 2 órai előadással tartja meg. A beiratkozások folyó hó 14-én, a fenti helyiségben eszközölhetők d. e. 8-1 óráig, Rusu iskolai titkárnál. A tandíj, az egész tanfolyam tartására, 400 lej, mely összeg a beiratkozás alkalmával fizetendő. Szegény-ségüket igazoló tanulók, tandíjmentességben részesülnek.

Băița-fürdő
 igazgatósága a szokásos
Anna-bált
 ez évben is
augusztus 7-én, vasárnap

rendel meg. Díjmentes belépés. Tánc reggelig. Nagyon olcsó izletes polgári kony-ha. Vonat Clujról reggel 6 órától kétórántként közlekedik. Ingyenes visszautazás. Gherla állomástól 8 lej a fürdő autójá val. Ingyen strand. Európai hírű grafológus és búvársz.

- Megölték egy amerikai képviselőt egy politikai verekedés során. Newyorkból jelentik: Jacksonban (Kentucky állam) tegnap a községi választásokon Chandler képviselő és Barkley szenátor hívei összeverekedtek Chandler képviselőt megölték.

- Fordítások bármely nyelven dr. Man-del Fordító Iroda Cluj, Memorandumul 24.

- Elrontott gyomornál és az ezzel össze-függő bélzavarok, felfúvódása, emélgés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás esetében már egy pohár termé-szetes „Ferenc József” keserűviz is igen gyorsan, biztosan és kellemesen tisztítja ki az emésztés útját. Kérdezze meg orvosát.

- Fekete ruhát kell viseljen a kereske-delmi és iparkamara és bőrze női személye-zete. Bucurestiből jelentik: Mitita Constan-tinescu nemzetgazdasági miniszter szolgálati szabályzatot alkotott a kereskedelmi és iparkamara és bórzek részére. A sza-bályzat előírja, hogy a személyzet szolgálata-ban és szolgálaton kívül is becsületes és köztisztviselőhöz illő, méltóságteljes maga-tartást kell tanúsítson. A nők fekete színű ruhát kell a hivatalban viselniük, tilos ma-gáncélokra használni a hivatali telefonját és a szolgazemélyzetet. Hivatalos értesítések, levelek kikészítése csupán postán van megengedve.

- Megépült az északsarki szálloda. Osló-ból jelentik: A norvég kormány harminc-ezer koronás hozzájárulása lehetővé tette az északi szálloda megvalósulását, amelyre egyébként részvénytársaság alakult. A szá-loda természetesen nem egészen az északi-sarkon fekszik, hiszen az ott zajló jég-tá-lákra aligha lehetne építtetni emelni, de min-denesetre ez lesz a világ legészakibb szállo-dája, amely a 79. északi szélességi fokon ter-ül el Ny. Aalesundban, a Spitzbergákon Kongsfjord mellett. A szállóépületek tulaj-donképpen már meg is vannak. Lakóházak ezek, amelyeket egy szénbánya építettet, de ez közben beszüntette üzemét. Az Észak-sarki Szálloda Rt., amelynek elnöke a nor-vég utazási iroda egyik vezetője, alaposan kitartározta a házakat és bebutoroztatta minden igényeket kielégítően. A szállóában 12 állandó vendég lakhat, azonkívül van egy hatalmas étterme, amely eláthatja azokat a turistákat, akik a kirándulóhajókról érke-znek ide. Ny. Aalesundnak van posta- és ta-viróhivatala és minden 12 napon érinti egy norvég gőzös. A sarki szállóában az évsza-koknak megfelelően sűrűn rendeznek, vagy pedig motorcsónak kirándulásokat a szép fjordokban. Azonkívül lehet nagyobb számkirándulásokra is indulni sarki kutyák által vont szánokon vezetők kíséretével.

BARBAX
 perc alatt remekű beretválkoz-hat szappan, eset nélkül a közsímbert BARBAX R APID crémnel.
 Gyártja: Ardealul S. A. Carei

UJ KELET Legújabb hírek

Tek. TUDO Post
 Haza postala...
 No. 24716/929.
 10. Telefon: 15-6
 Havonta 110, m
 évre 600, egés
 földre: Havo
 télésre 12,
 Hirdetések
 Uj Kelet
 lapot
 la. Okk
 forrás meg

Bécsi vas

Olyan forrón t
 Bécsben, hogy e
 az emberek talp
 kaszárnyákból d
 poloskát és sváb
 lak, különösen
 Hétőtől szomb
 az emberek a g
 helyek tízes kaf
 a vasárnap, kitá
 százezerszámra
 polgárok, elár
 brunn, a Schwa
 a strandokat, a
 néio órára, vagy
 kezteső enyhén
 ahol egy pohár
 hatalmas adag
 léten át megkin
 Olyan ez az
 naponként, mint
 sűrű összevissza
 mellétevésekből
 tok apró ercské
 ká dagad az em
 kon már egész e
 a parkok és fűr
 Ezek az embé
 összevisszaságban
 sze, a mostani b
 egy egészen ki
 amely nem a r
 A bécsi zsidók is
 pontjáról vasár
 gót szívní, de ne
 padra, nem léphe
 a Duna soksza
 minden kápuja z
 indúl ez a zsidó
 ugyanegy gyerme
 a többi patakok.
 mennek. A nagy
 nak a zsidó sétat
 nak be az egyetl
 szívhat a bécsi
 zöld füvet láthat
 temetőből csiná
 sétat helyet magá
 temetőből, amé
 napra dolgozik
 olyan nap, hogy
 is van ebben a
 vasárnap papi z
 énekel, rokonok
 rokon apró gyer
 Igy néz ki a b
 ha csak valami t
 tott volna magá
 mennyi zsidó
 temető kertjében

Az orvos

reviziója
 Most folyik
 mák és köztük
 levelek reviziója
 orvos, aki éve
 dön diplomát és
 nosztrifikáltatta
 tiz, tizenöt éves
 vagy tiz tárgyb
 A törvény sz
 vizációs bizottság
 1925. éves noszt
 hogy Romániába
 honosítani, amé
 ban az orvosi g
 Több országban
 szágban külföld
 kaphattak olyan
 vosi gyakorlatot
 hetett volna ké
 szerzése után
 hogy államvizsgá
 meg orvosi gy
 államvizsgát ne
 vizsga nélkül is
 val jött haza az
 vos nosztrifikál
 Hog a törvé
 mezték, azt ml

Palesztina kantonizálását javasolja a Woodhead-bizottság?

A Paris Soir palesztinai tudósítójának feltűnést keltő értesülése

Párizs, augusztus 6. A Paris Soir palesztinai tudósítója azt a feltűnést keltő távirati jelentést közli, hogy Woodhead-bizottság, amely a napokban hagyta el Palesztinát és visszatért Londonba, Palesztina kantonizálását fogja ajánlani a kormányra. A lap tudni véli, hogy Anglia gyors megoldást keres a palesztinai kérdésre és ezért állítólag elejtette az eredeti felosztási tervet és ehelyett az ország kantonizálását helyezte előtérbe. A kantonizálás a svájci mintára történne.

E pillanatban nem lehet megítélni, mennyiben fedi a valóságot a Paris Soir tudósítójának értesülése. Tény az, hogy a kantonizálás mint alternatíva, a Peel-bizottság javaslataiban is szerepelt és Mose Shertok a Jewish Agency politikai osztályának vezetője, májusban az Uj Kelet munkatársa előtt is kijelentette, hogy a kantonizálás lehetőségével feltétlenül számolni kell.

— A kormány szándéka — mondotta akkor Shertok — az ország felosztása. Csak az kérdéses még, hogy milyen formában fog az történni. Lehet, hogy a felosztási művelet első fázisa a kantonizálás lesz és csak annak kiépítése után kerül sor az államalakulásra.

A Paris Soir információja, ha valónak bizonyul, ami nincs kizárva, ugy csakis abban az értelemben fogható fel, ahogy az Shertok fenti nyilatkozatából következik. A kantonizálás első fázisa lehet a felosztásnak és előkészítője az államalapításnak.

Kalocsán agyonlőtték egy betörésen ért romániai katonaszökevényt

Kalocsa, augusztus 6. Szombaton egy polgári ruhás rendőr és egy detektív gyanús külsejű emberre lett figyelmes, akit igazolásra szólítottak fel. Ez azonban revolvert rántott és három lövést adott le, amelyek közül kettő a rendőrt, egy pedig a detektívet érte. A detektív eszméletlenül összeesett, a rendőrnek azonban még volt annyi ereje, hogy revolveréből a menekülő után löjje. A lövés talált és a fiatal ember holtan rogyott össze.

A ruhájából előkerült iratokból kiderült, hogy Zahabetz István huszonhárom éves többszörösen büntetett román állampolgárral azonos, ki a román hadseregéből szökött meg. A fiatalembernek, akinél betörő szerszámokat találtak, társa is volt, mert amidőn a hatóságok emberek igazoltatni akarták, hátra szökött és figyelmeztette társát: „megfogtak, menekülj”. Kiderült, hogy a katonaszökevény öt betörést követett el Kalocsán.

Félholtra ölelték Corrigant Newyorkban

Newyork, augusztus 6. Newyork lakossága tomboló lelkesedéssel fogadta Corrigan pilótát, aki mint ismeretes „véletlenül” átrepült az Atlanti-óceánt és Írország fővárosa, Dublin mellett szállt le. A fogadtatás alkalmával 1900 tonna konfettit és szerpentint szórta el az uccákon. Lindbergh érkezésekor 1750 tonnát tett ki az elszórt papirdarabok mennyisége. Ez mutatja legjobban azt az ünneplést, amelyben a vakmerő repülőtestesítették. Corrigant La Guardia polgármester Newyork díszpolgárává nevezte ki. A tömeg egyébként annyira összeszorongatta Corrigant, hogy kórházba kellett szállítani.

Runciman a szociáldemokratákkal és a szudetán németekkel tárgyalt szombaton

A német sajtó frontot változtatott Runciman prágai küldetésével szemben

Prága, augusztus 6. Runciman lord tegnap délután a szociáldemokrata párt vezetőségének küldöttségét fogadta, míg szombaton a szudetán német párt képviselőivel folytatta információs jellegű tárgyalásait.

Hugh Wilson, az Egyesült Államok berlini nagykövete, aki két napot töltött a csehszlovák fővárosban, szombaton felkereste Benes köztársasági elnököt és Hodzsa miniszterelnököt. Az amerikai követ nem találkozott Runciman lordeval.

A Daily Mail című londoni lap tudni véli, hogy a csehszlovák kormánypárt között még mindig nem sikerült egységes álláspontot kialakítani és nincs kizárva, hogy emiatt Hodzsa miniszterelnök kénytelen lesz benyújtani lemondását.

Berlin, augusztus 6. A berlini sajtó tovább fújja a tüzet a glatzi határcsúcs kapcsán, de az eddiginél láthatóan mérsékeltebb magatartást tanúsít Runciman lord prágai küldetésével szemben. Mialatt a Berliner Börsenzeitung és más lapok hangoztatják, hogy a berlini kormányt nem elégíti ki a csehszlovák válasz a határsértés ügyében, amelyet nem véletlen, hanem szándékos tettnek minősítenek, a félhivatalos Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz és a Frankfurter Zeitung barátságos hangot üt meg Runciman felé.

A diplomáciai félhivatalos megállapítja, hogy a szudetán német memorandum a minimális kívánásokba sürítette álláspontját, míg Hodzsa miniszterelnök válasza „legmesszebbmenő” engedelmények-

ről szól. Ilyen körülmények között — írja a lap — nehéz megjósolni a tárgyalások eredményét. A német közvélemény azonban mégis reméli, hogy lord Runciman befolyásával és tekintélyével megtalálja azt az alapot, amelyen pontról-pontra haladva, elérhető a békés megoldás.

A Frankfurter Zeitung a következőket írja:

— Nagy előnye Hodzsa miniszterelnöknek Runciman lord jelenléte, mert ezáltal biztosítva van a tárgyalások gyorsabb menete és van egy személyiség, aki tekintélyével tompítani tudja az ellentétes álláspontok életét. A németek is a békés megegyezést óhajtják, amint ezt Hitler kancellár is hangoztatta.

A cseh baloldali pártok ellene vannak minden további engedelménynek

London, augusztus 6. A Daily Mail tudósítója jelenti Prágából, hogy a cseh baloldali pártok kebelében nyílt elégedetlenség robbant ki, a Hodzsa-kormány ellen, amelyet állítólag bukás fenyeget, ha Runciman újabb engedelményeket kér a németek számára a kormány engedelményein kívül. A News Chronicle szerint Runciman három dolgot készül keresztülvinni prágai tartózkodása alatt: 1. Összegyűjti a kisebbségek összes követeléseit; 2. melyeket hajlandó kormány ezek közül teljesíteni; 3. hogyan akarnak dönteni a felek a fennmaradó követelésekről?

A lap tudni véli, hogy Henlein személyesen nem vesz részt ezeken a tanácskozásokon.

„Az olasz fajelmélet nem irányul a zsidóság ellen” — írja az olasz kormány félhivatalosa

A német sajtó válasza a Vatikán lapjának fajvédelem ellenes cikkeire

Róma, augusztus 6. A félhivatalos Informazione Diplomatika legutóbbi számában feltűnést keltő cikk jelent meg, amely többé-kevésbé hivatalos interpretációnak tekinthető Olaszország új fajvédelmi politikáját illetően. Ennek az interpretációnak leglényegesebb pontja az, amelyben az olasz félhivatalos kijelenti, hogy az új kurzus nem irányul a zsidóság ellen. Mint jelentette az Uj Kelet, az utóbbi napokban több intervenció történt az olasz kormánytól a fajvédelmi kurzus antiszemita jellege ügyében. Legutóbb az Egyesült Államok római követe járt el kormánya nevében Ciano grófnál ebben a kérdésben és annak a kormánynyilatkozatnak a megismétlését kérte, amelyben az olasz államférfiak kijelentették, hogy Itáliában nincs helye az antiszemitizmusnak. Ugy látszik, ezeknek az intervencióknak a hatása alatt válaszként a külföldi közvélemény megnyilatkozásaira, íródott meg ez az új in-

terpretáció, mely az Informazione Diplomatika hasábjain látott napvilágot. A cikk többek között a következőket tartalmazza:

— A külföldi sajtó egy része úgy állítja be a fasiszta fajelméletet, mintha az a német befolyás eredménye volna. Ez a legnagyobb tévedés, mert Mussolini miniszterelnök már 1919-ben ezt az elvet vallotta. Egyik beszédében, melyet 1921-ben tartott, a következő kijelentést tette: „Az olasz népnek törődnie kell saját fájával, mert beigazolódtott igazság, hogy nem a történelem csinálta a fajokat, hanem a fajok a történelmet.” Az elmúlt évek során azonban nem volt aktuális ez a kérdés, de most, hogy Olaszország gyarmati birodalom lett, elsőrendű problémává nőtte ki magát. Más államok egy-egy hivatalnokot küldenek gyarmataikra, addig Olaszország több millió emberét kívánja elhelyezni Afrikában. Szükséges tehát a

Olcsó árusítás megkezdődött

CONFECTIO S. A.-nál CLUJ,

Str. Memorandului 2.
 Üzletátalakítás miatt mélyen leszállított árak

Női mosóruhák	Let 260—360
Női selyemruhák	Let 650—750
Női tavaszi kabátok	Let 950—1000
Női szőrmés télikabátok	Let 1200—1500

faji öntudat felébresztése, ha a fehér faj meg akarjuk óvni a keverék népségtől.
 — Az az állítás, hogy az olasz fajelmélet a zsidóság ellen irányul, számékonosan rosszakaratu. Az önévédelem még nem jeleni üldözést. Üldözésre nem volt még példa Olaszországban és nem is lesz, — ezt a milánói főrabbi is kijelentette. Nem is volna ennek célja, hiszen Olaszországban minden ezer olaszra alig esik egy zsidó.

A Vatikán lapja, az Osservatore Romano ugyanakkor tovább folytatja sajtó támadásait a fasiszta párt fajvédelmi politikája ellen. Hangsúlyozza, hogy a keresztény felfogás nem ismer faji különbségeket, csak embereket ellentétben a nemzeti szociálizmus által divatba hozott fajelméletekkel. A berlini sajtó sem hagyja szó nélkül a Vatikán lapjának cikkeit és kiálti, hogy a demokráta államokban jóval előbb létezett fajelmélet, mint Németországban és példaként hozza fel az Egyesült Államok bevándorlási politikáját.

Harakirit kövelett el Port Artur egyik meghódítója

Tokió, augusztus 6. A nyolcvanöt éves Nisijama tábornok, aki részt vett Port Artur meghódításánál, harakirit követelt el. Bucsuvelében azt írta, hogy mivel nem tud részt venni a háborúban, nem akarja hazáját nyugdíjával terhelni.

LEGUJABB SPORT

A tg.-muresi Makkabi is résztvesz a mai cluji uszóversenyen

Cluj, augusztus 6. (Az Uj Kelet tud.) Lapunk más helyén írunk a mai, nagyszabású uszóversenyéről, amely a CIAC rendezésében lesz a cluji strandon. Híradásunkat kiegészítendő közöljük, hogy a versenyen a tárgymuresi Makkabi gárdája is indul. Tudósítónk jelentése szerint a tárgymuresi Makkabi a következők képviselik a versenyt: Grünfeld Lili, Czitrón Éva, Jakabovits Éva, Fritsch Bandi, Landau Tibor, Kohn József és Engelberg Zsiga. A Makkabi gárdáját az uszószaosztály új elnöke, Békés mérmőkiséri el Clujra.

Szeptember 9, 10 és 11-én lesz a kerületi tenisz-Makkabiada

A transzilvániai Makkabi kerület bajnok teniszversenye szeptember 9, 10 és 11-én Tómisoraon lesz. A végleges időpontot mind a Kerületi Makkabi szövetség elnöksége, mind a Kadima vezetősége, elfogadta. A Kadima ezen időpont szerint, helyesbíti, illetve írja ki a zsidó sportegyesületek bajnoki tenisztornáját.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. vizsga nélkül is nyomása Cluj, Strada Baron L. Pog. 18. Telefonszám: 18-60.

BUN DN IMPRIMAT